

ئەم كتىبە لە چاپى ۲۸ مىنىيەوە
وھرگىر دراوە

ئارامبە

- عمر ئال عۆزىزە
- وھرگىر ئانى : زامدار قادرى

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پژوهشگر ملی
Public Figure

لذت

دانشمندان و پژوهشگران و بر توانمندین علمیهای

ایرانی PDF دانلود

:: Ganjyna

لینک دانلود کتاب های معرفتی دانشگاهی
drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_

The image shows a grid of six book covers, each with a green callout bar below it containing Persian text. The books appear to be academic or educational in nature.

- Top Left: Book cover with a blue background and a small logo at the top. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).
- Top Middle: Book cover showing a person's face. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).
- Top Right: Book cover showing a person in a suit. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).
- Bottom Left: Book cover with a blue and white design. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).
- Bottom Middle: Book cover with a purple and gold design. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).
- Bottom Right: Book cover with a yellow and brown design. Callout text: "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University), "دانشگاهی دانشگاهی" (University University).

ناوه‌ندی روشینیری ناویر

AWER

ناوه‌ندی ناویر
بز چاپ و بلاوکرینه

حمسن بورهیی
ناریز حمسن
ثاکار جه لیل کاکمه‌یس
حهیده عه بدوللا

- بهرنومبری گشتی ناومند:
- بهرنومبری چاپ و بلاوکرینه:
- بهرپرسی هونه‌ری:
- رلویزکاری ناومند:

ناوه‌ندی ناویر - سفت ناریزکا - سفت دریک‌دوسی - محدوده دهانه

07505114142 - 07507476644

ناوه‌ندی ناویر

nawendi.awer@yahoo.com

ئارام بە

نۇوسىنى: عومەر ئالى عەزىز

وھرگىز انى: زامدار قادرى

ثارام به

- نویسنده: عومنه رئالی علزه
- بایه‌گشایی: پاداشنامه
- ویرگینرانی: زلمدار قادری
- بذرگ: ابراهیم صالح
- نه‌خشنه‌صلانی: محمد حسین خه‌تی
- چاپ: به کم / ۲۰۱۸
- تیراز: ۱۰۰۰ دانه

ریمارکی سهیاری (۶۹۷) ای سالی ۲۰۱۸ ای دراوطن

سوپاس و پیزانین

سوپاسی بئ پایه ن بئ هر يه که:

* موحه مهد ملا سه عده دین

* نه ياد نادر

* شنق حه يده ر

ئەم كتىبە پىشىكەشە بە:

* گەنجانى ولاٽەكەم.

* بە ھەموو نەو كەسانەي (زىيان) پۇزىك دلتەنگى كردوون.

* بەو كەسانەي دەيانە وىت جىدەستىك لەم جىهانە جىبىھىلەن.

پیشەکیں وەرگىز

حەمد و سەنا و ستابىش بۇ پەروەرىنى مىھەربان، سەلام و نىرۇود
بېرىنى بەسەر گەورە و ئازىزمان حەززەتى موحەممەد (سەلامى
خواى لەسەر بىت).

ژيانى ھەرىكەمان خقى لە خۆيدا داستانىتكى تايىھەت،
ناخۆشىيەكانى ئەم دىنلەپ، حەقىقەتىكى ناشىكىران و نۇرىيەمان
بەرەو پۇومان ھاتۇوه، لەھەمان كات گەورەتىرين بەرابەركىمان
لەكەلىدا كردۇ، تاكو بەسەريدا زالى بۇوین (عومەر ئالى عۆزە)
ى سعودىش وەك ھەرىكەمان لە مەندالىيەوە توشى چەندان
كىشە و ناخۆشى جۇراوجۇر بۇوه، لەو سەرەپەندەدا
دەستىكىردۇ بەگەرەن بەدواى چارەسەر و نۇرىيەي كىشەكانىشى
چارەسەر كردۇ، توانىيەتى پىنگەيەكى بالا و ناوىيانگ و
سەرکەوتتىكى مەزن بەدەست بەھىنەت، لە تۈرە كۆمەلائىيەتتىكەن
نزيكەي ۲ ملىقۇن بىنەرى ھەپ، ئەگەر چى لە بەھارى تەمەنى
گوزەر دەكا و نەگەشتۇتە ۲۷ سال، بەلام بەو ئەزمۇونەي لە
ژيان بەدەستى ھېتىاوه، نۇرىتىك لە كىشە باوهەكانى پۇزىڭارى ئەمپۇ
چارەسەر دەكات.

گۈنگى ئەم كتىبە لەۋەدایە، عومەر وازى ھېتىاوه لەباسكىرىنى
باپەتەكان بەچەندىن لاپەر و چەندىن كتىب بىكتە سەرچاوهى
قسەكانى، بەلكو بە چەند وشەيەكى سادە و كورتىپە نۇرتىرين مانا

بە خوبىنەر دەبە خەشىت، وەك دەلىن لە پەدوبارىنىڭ كەورىدە دا تەنها
كەۋەرە كائى دەرىھىناوە و دايپىشتوه.

لە كۆتا يىدا وەك خۇى دەلىت نەم دەنانە مى كەتىبە كان نىن بەلكو
ئەزمۇونە و بىنیومە و رازى تايىبەت بە خۆمن، رەنگە من و تۆ
جىياوازىر بىن لە يەك دۇر شۇين لە گەلپادا ھاۋىدا نەبىن، نەمەش مېچ
لە گەۋەرى و تەكان كەم ناكات، چۈنكە ھەر يەكەمان بە جۇرىنىڭ
لە ژيان دەپوانىن و جۇرىنىڭ تايىبەت بە خۆمان پەپەو دەكەبىن لە
ژيان كىردىن .

بەھيوا مئەن كەتىبە كەلەپىتىكى بچۈوكى لە دەلاتقەي پەزىسى مۇزىف
ماندۇرە كائى نەم بىزىگارەي سارىز كەربىت ياخود بىز چەند
ساتىك نارامى كەربىتە مىوانى دەكان .

نۇمىدەوارم ئەم كەتىبە قولىنچىكىنىڭ رەفەي كوردەوارى
پېپەكەربىتە وە .

زامدار قادرى

۲۰۱۱۱۹۱۴

Zamdargadri1110@gmail.com

Facebook/ zamdar qadri

پىشەكى نوو سەر:

سوپاس و ستايىش بۇ پەروەرنى جىهانىان، سەلات و سەلام
بېنى بەسەر حەزەرتى خۆشەويىستان مۇھەممەد (سەلامى
خوداى لەسەربىت) ... پاشان

ئەو كىتبە هەندىك لە رازەكانى خۆمە نۇرسىمۇن بۇ ئەوهى پەخشى
ھەموو كەس بەھىز بىڭەم بە پشتىوانى پەروەردگار، وە بۇ
ئەوهىش لە پەروەردگار نزىكمان بىكانەوه.

لەوانە يە بېرسن من چقۇن ئەو رازانە دەنووسىم، وەك ئەوهى بە[؟]
سالاچۇويەكى دىنیادىتى بىم!

من تەمەنم بچۈوكە، بەلام ھەر لە مەندا لىيەوە تاقى كىرىنەوهى
قورسىم بەسەر ھاتۇوە، هەندىئى شىت ھەن تەنبا پەروەرنىن
دەيزانىتى، هەندىك پۇوداۋ بەسەرمدا ھاتۇون كە چىاكا كان لە بەرى
دەلەرۇن، بەلام پەروەردگار ھىز و دەسەلاتى پىن بە خشىيم، و
يارمەتى داوم لە مامەلە كىردىن لەكەلى و تىپەپاندىن ھەرۇھا
وەرگىرنى پەند و ئامۇرگارى لېيانەوه.

ئەو رازانە بخويىننەوه و باش لىيى رابعىتنى، لە بەر ئەوهى ئەگەر لە[؟]
وشەكانى پامان، ئارامى و ناسۇدەبىي بە دەست دەھىن و ھىزىتكى
ئەرىئى وەردەگەن بە پشتىوانى خودا.

عومەر ئالى عۆزە

خوت له شوينى من دابنى. حسابى وشه به وشه كانت بک، کي
ده يلنيت به که سه كانى چواردهورت.

له خوت پرسه: ئا يه خوت ئهو وشه به قبول دەگەي، وە بۇ
خوت رازى دەبىت کەپىت بگوترىت؟

ئا يا دەكىرى ئهو وشه يه بىرىندارت بكتات يان هەستەكانت
ئازاريدات؟

ئەگەر لە وە دلىنبا بويته وە، وە خوت له شوينى کەسى گۈيگۈر دانا،
ئەوا تۆ كەس لە دەست نادەيت.

*** *** ***

▶ لارام به

نه جهله لای په روهردگار دیاری کراوه، بؤیه هه ترسه.

هه موو شتیک نووسراوه لای په روهردگار، نه گهه رهاتوو هه موو
جیهانی مرؤیسی و جنیسی و ناژهلهی و چیاکان و ده ریاکان
کۆبىنه وه بۇ نه وه زیانیتکت پئى بگەيەن، ناتوانن.

ته نهان نه وه نه بیت که په روهردگار لە په راوی توى نووسیو، بؤیه
ھېچ پئیویست بە ترس ناکات، متمانهت بە خوت هه بیت.

*** *** ***

لە جوانترین ئاواتەكانى زىيانى خۆشەویستەكتە، ئەوهى ھەموو
كەت لە بىركردنەوە كانى مىشكەت دەيدۇزىتەوە، ھېچت ناوىت جگە
لەوهى لەگەلى بەتىنىتەوە.

ئەگەر ئەو خەونەت بەدىھات، ئەوا ھەموو ئاواتەكانى تر لە دەست
دەدەيت كە لە دواي دىن، چونكە دەزانىت ئەگەر ئەو ئاواتەت
بىتتە دى كە لووتىكەي ئاواتەكانتە، تو دەبىتە پادشاھىكى گەورە
لەگەل شازادەي خەونەكانت.

*** *** ***

ئارام بە ►

جوانه ئەگەر نەفسى بەرزتە بىت، بەلىنى نەدىش جوانە.

بەلام نەدىك لە خەلکى وادەزانىن كە خۆبەگەورەزانى و
پەچاونەكىرىدىنى ھەستى كەسانىتە.

وا گومان دەبەن گۈنگى نەدان بە مەركەستىكى دەورىيەريان
نەفس بەرزىيە!

ئەوه بىيىگومان بىرۇياوەپىكى قىزەوەنە و كارەساتە لە بەرنەوەي
خۆت و پەيوەندىت بە كەسانى دەوروپەر دەپچەپتىت.

نەفس بەرزى بىرىتىيە لە چەسپاۋى و دامەزداۋى لە كاتى خەم و
ترس و پېيۈسىتى.

واتە زۇر بەكورتى:

(رېزۇشكۆم نەدى چاكتىر و باشتىر و بالاتىرە لە ئامادەبۇون و
وجۇدم)

لە بەرنەوەي مردىن بە رېزۇشكۆم، زۇر باشتىرە لە ژىيانم بەبىن
شكت.

لەبىن باوكىتكەپرسە، مۆكارى مردىنى باوكى.

لەھەزارىتكەپرسە، مۆكارى ھەزارىيۇنى.

لەدىلىتكەپرسە، مۆكارى گىرانى.

راسته نهاده تنهایا پرسیار گه لینکن، بهام له پاستیدانه
پرسیارانه چه کینکن، نازار و نه شکه نجه بان دهدات، زیاتر له
نازاری بی باوکی و هزاری و به دیلگرن.

*** *** ***

بېخشە لەپىتىاول خودا، بېبۇرە لەپىتىاول خوا، بەلام نەگەر
كەسەكە يەكىك لەم جۇرانە بۇو، مەركىز لە دلتىا لە پىنگەي
پېشىروتىرى دامەنى:

۱- خيانەتكار.

۲- ستمكار.

۳- فېلباز.

چونكە نەوان نكۆلىان لە مەموو چاكە و بەخشىندەيى تۆ كرد،
بىزانە نەوان تۈيان لە دەست دلوه، نەوهك تۆ نەوانى لە دەست
دابىت.

بۇيە ئارامبە.

*** *** ***

پەروەردگار دەزانىت كە تو دلتەنگى و ناستەنگ كەوتۇتە بەردهم
كارەكانىت و سەتمەتلىنى كراوه و دلت خويىنىلى دەچۈپىت.

بەلام بىزانە كە پەروەردگار دەيەويت كاتىك تو پۇو لەبارەكاي نەو
دەكەيت، لەو كاتەدا داشكاو و ملکەچ دىارييەت لەبرامبەرىدا،
بۇيە نەوكات واز لە خەمبارى بىتنە.

دلنیابە هەركىز نەو دل و دەستە نائۇمىد نابىت كە بۆ دەرگاي
پەروەردگار بەرزكراپىتەوە و پەناى ھىنابىتە بەرنەو، لە كاتىكدا
كە شكاوه.

پەروەردگار هەركىز نايەوى بەندەكەى دلتەنگ بىت. بەلكو
پەروەردگار نەو خەمهى پېيەخشىويت تا گوئى لە دەنگت بىت،
دلنیابە بەزۇرتىين كات پىزگارت دەكتەن چونكە نەو پشتىوانى
تۈرى، بەلىنى چاكتىرين پشتىوانە.

► ئارام بە

لە مەمو بارودۇخەكان (ئىستىخارە)^۱ و پاۋىز بەپەروھەردىگارت بکە.

لە بەر ئەوهى تۆ نازانى پىيويستىپەكت خىئر و خۇشى بۆتۆ تىدابە يان بەللا و نارەحەتى؟!

بەلام كاتى ئىستىخارەت بەو كرد، ئەوا پەروھەردىگارت كردىتە پەناگە و مەتمانەت بەوهە.

بۆيىھەواهەللان (خودا لىيان پانى بىت) ھەركىز تەركىان نەكىدوھ جا لە كارە ئاسانەكان يان قورسەكان.

*** *** ***

^۱ (ئىستىخارە: نۇغىركات نۇيىزە لە كاتى پۇيىزگىرنى بە پەروھەردىگار دەكىرىت، بىز بونكىرىنەوهى چاڭى و خراپىنى كارىئىك)

دووشت هن هرگیز لای که س باسیان مهکه :

- ۱- چاکت له گلن خه لکی ، چونکه ده بیتنه منه تکردن با سار خه لک و پق لیبونه وهیان.
- ۲- خراپهی خه لکی به رامبهرت، چونکه ده بیتنه مایهی سوک بون و بین هه بیت بون به رامبهرت خه لک.

*** *** ***

مهمومن ده زانین په روه ردگار توروه ده بیت و میهره بانیش
ده بیت به لام بزانه که
۱. خوای گهوره شرم له بهنده‌ی خوی ده کات!

سلمان فارسی (خودای لیلی رانی بیت) گیپاوه‌تهوه: نازیزمان
(سه‌لامی خودای له سار بیت) فه رمویه‌تی: خوای نیوه بز
نه میشه خاوهن شرم و به خشنده‌یه، شرم له بهنده‌یه کی
ده کات که دهستی بق لای نه و به رز کریقت‌تهوه، نه میش به بی هیچ
به خشینیک ره‌تی بکاته‌وه و نانومیدی بکات. نه حمده، نه بوداود
، ترمذی، نیبنو ماجه روایه‌تیان کردوه.

۲. خوای گهوره بق بهنده‌که‌ی پیده‌که‌نیت!

له نه بوده داو (خوای لیلی رانی بیت) هاتووه: حه زده‌تی نازیز (سه‌لامی خودای له سار بیت) فه رمویه‌تی: په روه ردگاری مه‌زن
سی‌که‌سی خوشده‌ویت و بقیان پیده‌که‌نیت وه مژده‌یان پس
ده دات خوای گهوره ده فه رمویت: نینجا نه و که‌سای
خیزانیکی جوانی هه‌یه، و پیخه‌فیکی نه رمی هه‌یه، شه‌وان بق
شه‌ونویز هه‌لده‌ستیت و نارهزوه‌کانی جی ده هیلیت و یادم
ده کات و له دله‌وه داوم لی ده کات و ده پاریت‌وه لیم نه‌گر
بیویستایه ده خه‌وت. حاکم و به‌یه‌قی روایه‌تیان کردوه.

۳. خوای گهوره غیره له بهنده‌که‌ی ده کات؟

له نه بی هوره یره (خوای لئی رانی بیت) له پیغمه بر گیانه وه
 (سەلامى خودای لە سەریت) کە فەرمۇویتى : خوای گەوره غیره
 دەکات، کاتىكىش غیرە خوداش له بەندە کەی بە دیار دەکەویت
 کە ھەستىت بە ئەنجامدانى کارىك کە حەرام كراوه. بوخارى و
 مولىم پیوايەتىان كردۇه.

پەروەردگار شەرم و پېتىكەنین و غیرە دەکات بە جۆرىتك کە شايىن
 بە خوايەتى خۆى بیت (نەوەك وەكىو نىمە دەم و ددان و ئەو
 ئەندامانەى ھەبیت، بەلكو مىع جۆرە خەياللىكىش ناگات بەو
 شىوازە، حاشا خودا لە ھەموو خەياللىك دوورە، تاكو دوور بىن لە
 بىرۇكەي موجەسىمەكان : وەركىپ)

پەروەردگار دەفرمۇسى: (لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ * وَمُوَسَّعٌ السَّمْعُ
 الْبَصِيرُ)

مىع شتىك وىنەى خودا نىيە و خودا خودايەكى بىسىر و بىنايە.

بۇيە ھەرگىز لە پەروەردگارىك نانۇمىتىد نابىن کە شەرمەمان لىنى
 بکات و بەپۈوماندا پېتىكەنیت و غیرەمان لىنى بکات. جل جلالە.

*** *** ***

نه گار دل نه نگ بسویت !

نه وا بهم ئایت كفتوكى له گەل بکە: (لَا تَعْزِزْنَ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ) (مەترسە پەروھەر دىگار مان له گەل، نېنجا پەھمەت و نارامى پەروھەر دىگار دابەزىھ سەريان)

نه گار نەفست داواى گوناھ و سەرپىچى لىنى كردىت !

نه وا بهم ئایت كفتوكى له گەل بکە: (قُلْ أَذْلَكَ خَيْرًا مَجْنَةُ الْخُلُدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَقْوِنَ) (پېيان بلى: ئەمە بۇ نەوان چاكتە يان بەھەشتىكى نەبپاوه و مەتا مەتايى كە دانراوه بۇ كەسانى خۆپارىز لە گوناھ)

نه گار خەم نائۇمىدى و خەفەت پۇوي تىكىرىدى و خەلک قىسىم يان لە سەر دەكىدىت.

نه وا بەو ئایتە كفتوكى له گەل خەم و خەفەتكەت بکە: (وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضْرِيقُ صَدَرُكَ بِمَا يَقُولُونَ فَسَبَّعْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ) (ئىيمە دەزانىن تۆ بەو قسانەي نەوان دەيىكەن بەرامبەر بە تۆ دلت ئازار دەچىزىت، وا زيان لىبىتە و ياد و سوپاس گۈزاري خودا بەرز پاڭىرە و نويىزىكە و له گەل سوجىدە بەران دابە)

*** *** ***

خۆت پاده سىتى نانومىدى مەكە، و نەھىلىت نەو كەسانە
كارىگەریان لە سەرتەبىت و قەناعەتت پى بىنن كە تۆ مۇقۇتكى
لاؤزى و توانات نىيە بۆ كىرىنى هېچ شتىك.

ھەميشە نەوهەت لە يادبىت پە روھەرەننى بالا دەست پە روھەردەگارى
تۆيە و تۆ بەندەي نەوى، وە تۆ جىئىشىنى لە سەر زەوى نەودا،
نەوهەش بە سە بۆ نەوهەي تۆ ھەست بە بەھىزى بکەيت.

*** *** ***

لەگەل بىرکىرىنەوەي خەلك مەرق بىق پۇوبەرپۇوبونەوەي ھېچ
پۇوداۋىڭ.

تەنبا راي خۆت ھەبىت، ھەميشە حەق بىئىھە، بىرۇرای خەلگى
ھەرگىز ھاوسمەنگ نىن.

نەقلى خۆت لەگەل نەوان دامەنلى و مەبىكە بەھى نەوان، بەلكو
ھەردەم لەگەل حەق و پاستىدابە.

*** *** ***

تو خوت به نه رینی یان نه رینی نابینیت
 بونه وهی بزانی به لای کامه دهستهدا ده چیت، سه ییری نه و
 که سانهی دهورویه رت بکه، ته ماشای نه و زینگه بکه که تییدا
 ده زیت، نه وان نه و دهسته بیت بق دیاری ده کهن که تو له گه ل
 کامیانیت.

پنداگریه له سه رنه وهی که سانی دهورویه رت که سانی نه رینی بن،
 چونکه نه وان وات لئی ده کهن بسی ویستی خوت نه رینی بیت،
 هروهها نه گهر نه وان نه رینی بن دلنجیابه بسی ویستی خوت تو ش
 نه رینی ده بیت.

*** *** ***

وەك لاپەرەيەكى سېرى ھەلسوكەوت لەگەل خەلک بکە، نەگەر
بەكتىك ھەلەبەكى كرد، خالىتكى پەش دابىنى، ئىنجا سەيرى
پۇويەرە سېپىەكە بکە، دەبىنېت ھىشتا سېپىەكە زالە، بۆيە
لەگەلى بىشى.

بەلام نەگەر لەسەر ھەلەكانى بەردوام بۇو و زىزادەپقىيى كرد!
دەبىنېت كە پۇويەرە سېپىەكە كەم دەبىتەوە، نەو كات دلىبابە
كاتى نەوە هاتووە لەو كەسە دورىكەۋىتەوە جىئىبەھىلىت.

*** *** ***

نَاگاداریه له توانچ، چونکه له خراپترین شیوانی مامه له کردن،
 کاتیک تو ده لیئی که سیک نه و کاره و نه م کارهی کرد و ناوهها و
 نوههای کرد! که سیکهش له لای تویه، له وکاته گومان له خزی
 ده کات، له وکاته دا له به ر کاره کهی تو نه و که سه ههول ده دان
 دورکه ویته وه له دانیشتنه، هر که دورکه وته وه لیت، نه وا بـ
 هه میشه دورده که ویته وه و هر گیز جاریکی تر گویت بـ ناگریت.

*** *** ***

نامؤژگاری بکه و نابروی مه به .

نامؤژگاری خهلك بکه به شیواز و پهوشتیکی نقد به رز، دهستی
بگره با وا هست بکات که تو به خوش ویستیبه و نامؤژگاری پس
دهد هیت نه وهک به پقه وه، نه گه ریش هله کانی دهربخهیت و
نابروی ببهیت له پیش خهلك و بلئی: بچی لیم تورو په بیو، خق من
نامؤژگاری ده که م؟

نهوا بزانه تو نامؤژگاریت نه کرد به لکو نابروت برد و ریز و شکری
خوت که م کرده وه لای نه و.

*** *** ***

کاتیک کەسیک ھەلەبەك دەکات، لەسر خۆیەتى نەو ھەلەب،
پیویست ناکات کە ھەلەکانى گشتگىر بکەي، يان بلىسى :
خىزانە كەيشى ئاوان، يان خىزانە كەي باش پەروەردەيان
نەكردوه، نوح (سەلامى خوداي لەسر بىت) باوهېرى بەخوا
ھەبوو، بەلام كورپە كەي سەرپىچى باوگى كرد و ياخى بولە
فەرمانى خودا.

ھۆز و گوند و شارە كەشى بەو مەبەستەوه، چونكە ھەموو كەس
بەرسىيارە لە ھەلە و تاوانى خۆى لە رقۇى دوايسى.

پەروەردگار لە پقۇى دوايسى پرسىيارى تاوانى كەسانى ترتلىنى
ناکات.

گشتگىريكردن زمانى كال فامەكانە.

*** *** ***

خوشویسته کهت به همی لده ستدانی تقوه نازارنا کیشیت، وه
سوزی بوت ناجولیت، دلی سه بارهت به غیره کردن لی نادات،
چاوه کانی به همی تقوه فرمیسک ناپیش.

مهگره بار نه وه نه بیت که تقوی وهک دایک و باوک و خوشک و برا
دانان، چونکه نه و تقوی له شوینی مال و خیزان و کس و کاری
داناوه. بؤیه توش وابه بقی.

نه و پله په پیی ده لین عه شقی هه تایی، به کام سه بیزی مه که
وشاین به گه ورده بیی و به رز را گرتنه.

*** *** ***

نهو كەسە توندوتىزى بەرامبەر ئافرهەتىك دەكەت وەك نەوه واي
توندوتىزى بەرامبەر گولىتىك بکات.

دەبىنېت نەو كەسە هىچ شىكۈيەكى لەنىو پىاوان نىيە.

دەبىنېت كارەكانى وەكىو كارى منداڭە و مەرگىز گەورە و
تىڭەيشتۇ نابىت.

تەنها بە نۇوسىنى سەر ناسنامەكەي كە نۇوسراوه نىر! نابىت بە¹
پىاوا.

*** *** ***

► ئارام بە

ئاگادارىبە لە پەيوەندىبە كانت لەگەل خەلک، كەسە دوورەكان
تانەيان مەترسىدار نىيە. چونكە تانەي نەوان لەمەودايىكى
دوورەوە دېت.

بەلام تانەي نزىكە كانت زۆر مەترسىدار ترە.
چونكە لە مەودايى زۆر نزىكەوە بۆت دېت.

*** *** ***

که سیکت خوشنوی لبه ر جوانی، چونکه دواتر پیر ده بیت.

که سیکت خوش نه وی لبه ر قسه شیرینی، چونکه دواتر گازت لی
ده گرت.

که سیکی نارامگرت خوش بوی، چونکه له گلت ده و هستیت.

که سیکی نرم و نیانت خوش بوی، چونکه شانازی پیوه
ده گهیت.

که سیکی به قه ناعه ت خوش بوی، له برهنه و هی تو ناسوده
ده بیت.

به لام عاشقی که سیکبه که نایینه کهی خوش ده ویت، چونکه
له گلت ده و هستیت و به جیت ناهیلی و شانازی پیوه ده کهی و
ناسوده ده بیت به دریزایی زیانت. به لی نه وه پیشه نگیکی ند
چاکه.

*** *** ***

نەگەر قسە يان لە باره وە كردىت كە لە تۇدا نە بىو، نەوا
زەردەخەنە بکە.

سولتانى دلآن (سەلامى خوداي لە سەربىت) لە رىڭا دەرىيىسى
ھەندىك خەلک بەلای دا تىپەرين و پىيانىگوت: سەركۈنە كراو و
شىت.

نازدارمان چ كارىكى كرد (بەدايىك و باوکە وە بە قورىانى بىم)؟!
پىكەنى و تىپەپى.

نرخى خۆيانى پىدان و تىپەپى.

لە كەسايەتى خۆت كەم مەكە وە وەلامى گەمژەكان مەدە وە
لە بەرنە وە تۆ گەورە تر و پاكتى لە گەمژە يى نەوان.

با قسە پەپەپە كانيان بېتى سووكايەتى و كالتە بە خۆيان ...
بە سادە يى تەنها زەردەخەنە بکە.

*** *** ***

گوئی له و کسه بگره که لومهت دهکات له سر کاره خراپه کان،
چونکه نهودلی سپیه و هیچ شتیکت لی ناشاریته وه.
بزانه لومه کردن زمانی خوش ویستانه.

*** *** ***

هەندى كات ناتەۋى بۇ كەسىت دەرىخەى كە تۆ تۈرپەى لېلى
تاوهەكى تۈرپەنە بىت بە تۈرپە بونە كەي تۆ.

مەولىدەدەي بەپىنى توانات نىشانە كانى تۈرپەمى لە روخسارت
بشارىيەوە، يان بىرقى بۇ جىتكەيەكى نوور و نقد بىر بىكەيەوە، زىد
دۇورىكەوە... بەلام من دەمەويىت كە بىنەنگىيەكتە و
بىركرىنەوە كانت بىقۇپىت بە چىرپەكىدن، چىرپەكىدىن بۇ
پەروھەرىنت، نەوكات دەبىنەيت كە پەروھەردىكار نەو لادەبات وەك
نەوەي بچىپىنەيت بە گۈيىتدا و بلى: نەي بەندەكەم، نارامبە.

مەست بە لەززەتى گفتۇڭو بکە لەگەل پەروھەردىكارى پېل جوانى
خۆت، پاك و بىنگەردى بۇ پەروھەردىكار كە دەستى بەرز كراوه بۇ
لاي خۆى، هارگىز پەت ناكاتەوە.

*** *** ***

نه گه رکه سینکت خوشبویست و بینیت هاسوکه و پهفتاری
 له گله لکه کوراوه و گرنگی پیدانی بوت که م بوته وه، له همان کان
 تیبینیت کرد، نه و به هر هؤکاریک بیت هولی دورکه وتنه وه له
 تو ده دات، نه وا توش پییه وه په یوهست مه به و به جیابونه وهی
 دلته نگ مه به، چونکه په روه ردگار هؤکاریکی هایه بو نه وهی
 لیتی دور بخاته وه، دلنيابه باشترينى بو تو ده ویت. ته نیا
 متمانه ت به په روه رینت هه بیت، نه و یاسایه په پره و بکه: هر گیز
 خوت په یوهست مه که به هیچ که سیک. نینجا نه و یاسایه ش
 په پره و بکه: ریزو گه دره بیی تو له ساروو هه موشتیکه، له هه مو
 شتیکیش گرنگتره.

له کوتاییدا هر که سیک توی خوشبویت دیتے لات، نه گه ر
 نه سته میش بیت... (ته واو).

*** *** ***

دابونه رىت و ئايىنه كەت دروستن، كەوابۇ تو بۆچى سەرپەرق و
كەلەپەقى دەكەي؟!

*** *** ***

قسە کانمان نۇن، كارەكانىشمان يان پاستىي قسە کانمان
دەسىلەتتىت يان پېچەوانەكەي.

ھەميشە چاودىرى نەو كەسانە بکە كە قسە دەكەن، ئىنجا
چاودىرى كارەكانى بکە، بېبىنە كە گونجاوه لەگەن قسە كەي يان
نا، لە بەر نەوهى نەدىك لە خەلکى كاتىك بە كەسىك دەلىن
(خۆشم دەۋىتى و ناتوانم بەبى تۇ بىزىم) لەمەمان كاتدا دەبىنى
بەبى نەو زۇر بە دلخۇشى دەزىن.

كەواتە ھىچ سودىك لە قسەي شىرىن و ھەنگۈينىدا نىيە نەگەر
ھاتۇو قسە كانت لەگەن كىدارە كانت يەكىنەگرنەوه.

*** *** ***

نه تو و کان گوردترین هیزن له سر زه وی، به داخل و ده بینی
هندیک نه تو و نه قلیان به تاله و نه کارده کن و نه پیش
ده کون، لمه مان کات ده بینی هندیک گل نه قلیان
داهیته رانه ب و پیش ده کون و له هیچدا شتی نوی دروست
ده کن.

پره در دگار نیمه ای دروست کرد و بق نه و هی بیهک نومهت بژین
و جینشینی نه و بین له سر زه ویه که ای.

با بین بیهک دهست، نه گر سرکه و تن و سر فرازیمان بویت
به نسانی به دهستی دینین، چونکه نیمه به هیزنترین گل و
نه تو و هی نوین له سر زه وی.

*** *** ***

كاتى تۇ لەبارى بى دەسەلاتى دابۇويت و سەرت سورپما لەوهى
خەلگ ئازارىان دايىت؟

چاك بزانه شىئر كاتىك دەكەويتە تەلە تەنانەت مشكىش دەتوانىت
لىيى بىدات، بەلام تۇ نەوكات ھىز و شكتۈ خوت دەبىنېت، كاتىك
ماوهى بى دەسەلاتىت كۆتايمى هات ... بۆيە ئارامبە.

*** *** ***

کی له نیمه خوش ویستی ناکات!

(مه موومان خوش ویستی ده کهین) باوه پدار و کافر، پیاو و نافرهت، ته نانهت حازره تی نازداری دلآن (سلامی خودای له سهر بیت) هه سنتی خوش ویستی هه بیو. له نیوان نه و حازره تی خدیجه (خودای لئی رانی بیت) چیرق کی خوش ویستی کی زر جوان هه بیه، چیرق کیک به ناوی زیر ده نووسرت، له بار نه و هی خوش ویستی نه وان پاک و مردانه بیو، نه ک و هک خوش ویستی خه بالاوی نه و سه رده مه (مه گه رنه و که سهی خواره حمی پیکر دبیت) له بار نه و هی خوش ویستی کانی نه مرو ته نیا بنیات نراوه له سهر بنه ماي هه و هس و تیز کردنی ناره نزو و هکان، هر بؤیه نزو پهرت و بلاوده بن و لیک جیا ده بنه وه.

یاسایه ک له من و هر گره: (که سیک تقوی خوش بویت به چاری ناره نزو و هه واوه سه یرت ناکات، به لکو له تقدا خوش ویستی کی پاک و شکرمه ند و عیش قیکی هه تا هه تایی ده بینیت).

*** *** ***

گوتیان : نەی نېبراهیم ئایا تۆلە دېمەنە کانى رەئىسى دواپىز
دەترىسى

گوتى: بەلى، گوتیان: نەی خەلیلە كەت؟ گوتى: ناخىشى كان و
سەختى قىامەت، خەلیلە كەم لە بىر دەباتە وە.

تەنانەت گەورەمان موسا (سەلامى خودايى لە سەر بىت)
دەفرمۇيت: خوايىھ گىان من داواتلىنى ناكەم بىق ھارۇنى برام.

وە گەورەمان عيسا (سەلامى خودايى لە سەر بىت) دەفرمۇيت:
خوايىھ گىان من بىق مرىيەمى دايىكم داواتلىنى ناكەم.

وە گەورەمان نېبراهىم (سەلامى خودايى لە سەر بىت) دەفرمۇيت:
خوايىھ گىان من بىق نىسماعىلى كۈرم داواتلىنى ناكەم.

(لِكُلْ أَمْرِيْءِ مِنْهُمْ يَوْمَئِنْ شَأْنُ يُغْنِيْهِ) (لە پۇزىدا ھەر كەس لەوان
نەوهندە سەرگەرمى كىشەى خۆيەتى، ناتوانىت فرييائى كەسىز
بکەۋىت). لە پۇزىدا تەنيا حەزرەتى سولتانى دلان (سەلامى
خودايى لە سەر بىت) راڭىراوه و چەسپاوه.

(غىسى) آن مىيىقىپك رېك مقاما مەممۇدا) (بىق نەورەي پەروەردىگارت
بىخاتە شوئىن و جىڭىيەكى بە پۇزەوە كە تىايىدا سوپاسكراوبىت).
ھەموو پىغەمبەران و فريشته نزىكە كان لەو پۇزىدا نىزلى
پارانەوەيانە و دەلتىن: خوايىھ گىان سەلامەتم بکە، خوابى گىان
سەلامەتم بکە. تەنيا ئازىزى ئىيمە موحىمەد (سەلامى خودايى

▶ ئارام بە

لەسەریت نەبىت، ئەو دەفرمۇنى: خوايە گىان نومەتكەم،
خوايە گىان نومەتكەم.

ئاپا ئەو پىغەمبەرە فەراموش دەكىز؟ ئاپا سونەت و پىبازى ئەو
پىغەمبەرە فەراموش دەكىز؟

خوايە گىان سەلات و سەلام و پەھمەت و مىھەبانىت بېرىتىنە
بەسەرگەورە و سەردارمان حەززەتى موحەممەد.

*** *** ***

بۇ ھىچ كەسيكى دەرمەخە تو راستگۈزى، تەنها كەسيك نەبىت كە خۆشتەۋىت.

بۇي دەرخە، نەگەر گوئى لى نەگرتىت و باوهەپى پى نەكردىت، (فەراموشىكە)، بەلام بۇ نەوانى تر ناچارنىت بە نەو و نەو بلتىت كە تو راستگۈزىت، لەسەر نىيۇچەوانىت نەنۇوسراوه (درقىن). كەسيك باوهەپت پىبكات ھەمەو كات لەگەلت دەمېننەوه.

كەسيكىش باوهەپت پىنكەكات نەوا بۇ چەندىن سال بىتاقەنت دەكات.

*** *** ***

ژیانپکی دریز ده‌ژیت نه‌گر خودا بیه‌ویت، به‌لام وهک ته‌ماشاکه
نا، وهک نه‌وهی جیهان له‌به‌رده‌مت شاتقیه‌ک بیت.

فیریه، کاریکه، بخوینه‌وه، بق نه‌وهی سه‌ختیبیه‌کانی ژیان
تیبپه‌پینیت. بق نمونه پیویسته فیریسی چقن مامه‌ل له‌گه‌ل
ناخوشیبیه‌کان بکه‌ی پیش نه‌وهی رویه‌پولی ببیته‌وه، چونکه
نه‌گر پیشتر فیریبووییت نه‌وکات ناخوشیبیه‌کان له‌سرت ناسان
ده‌بن.

بؤیه ته‌ماشاکه رمه‌به دواتر شکست بینیت.

*** *** ***

پەشيمانى زقد جوانە، چونكە نيشانى دەدات نەو و يۈزدانەلى
ناخى تۆ مەيە هيشتا زىندووه.
نەگەر مەستت بە پەشيمانى كرد لە تاوانىك، نەوا ئاسودەبە،
زقرياشيت.

پەروهەردگار نەو بەندانەى خۇشدهويت كە دان بە مەلە و
تاوانە كانىييان دەنئىن.

داواى ليبوردن لەو كەسانە بکە كە مەلات بەرامبەر نەنجامداون،
چونكە نەو كارە دەتكا بە كەسيكى ئازا.

ئازىزمان (سەلامى خوداي لە سەر بىت) بە خاكە پايدە وەفاتى
فەرمۇو، كە وايد بۇ ئىمە خۆبەزلىزابىن؟!

چىت پېشىكەشى پەروهەردگار كردۇ تاڭو خوت بەزلىزانىت؟!
شىرىينى دلان (سەلامى خوداي لە سەر بىت) لە ئىمە زىد
چاكتىبوو، كە چى خۆى بەزلىزانى. بەلكو نەو چاكتىرىنى
مرقۇكان بولە خاكە پايدى وەمۇو شتىكدا.
بە دايىك و باوكەوە بە قورىيات بەم.

بيانبەخشە و خاكە پابە. بەمېچ جۇرىك خوت بەزلىزان،
لىكە پىزى و يۈزدانت بىرى.

ئازار بچىزه بۇ نەوهى فيرىبىت.

نەۋىزىانە ئىيەمە قوتا بخانە يەكە وانە و پەندمان پىدە دات.

لات نامق نەبىت نزىكتىن كەست ناپاكىت لەگەل بکات، ھەرگىز
لات نامق نەبىت.

لە پەزىگارى سەرسوپەتىنەرى نەمپۇدا نائومىدى و جىتەپىشتن و
پچىپانى پەيوەندىيەكان يەكجار نقدن.

يەكە مجار ئازار بچىزه تاوه كۆ بىزانىت لە كۆتا بىيى چىن مامەل
دەكەيت.

چەند پەزىيان چەند ساتىيەن لەناويان ھەست بەوه دەكەيت نەم
دونيا چەندە بىي بايە خە.

*** *** ***

خیزانه کەت نیعمەتی پەروەردگارن، بگرە چاکترین و گەورەترین
و بەرزترین نیعمەتن کە پیت بە خشراوه، هەمیشە نارامیں
دەروونى و ناسودەی لە دانیشتن و قسە کردنیان بە دەست
دەھینیت.

خەلکى نقد مەن لەم دونیا يەدا کە خیزانه کانیان لە دەست داوه و
نواتيانە پۇزىك دونيا بگەپىتە وە دواوه، تاوه کو چىز و خوشى
لە ساتانە وەرگىن کە لە گەلیان، دانىشتۇون لە گەلیان و قسە يان
لە گەل دەکەن.

چەندە نواتە خوانن ئە و كەسانەي لە نیعمەتى خیزان بىبېش،
خیزانىكىيان ھەبۈوايە تاوه کو لە گەلیان بىزىن. نواتە خوانن کە
بگەپىتە وە.

خیزانه کەت نەگەر مامەلەيان لە گەلت پەقبۇو، دلىباب
خوشىاندە وىتىت، چاكبازانە مامەلەي پەقى ئەوان تەنبا لە بەر
بەرژە وەندى و چاكەي تۆيە.

وا تىمەگە ئەوان لە دوزمنكارى تۆ وادەكەن، بگرە پىك
پىچەوانە كە يەتى.

پەقى ئەوان بە لگەي ناوه يە کە دەيانە وىت بە رەو و پىتگاي پاست
ئاپاستەت بکەن.

▶ ئارام بە

نەوان پاۋىزكارىتكى نىد مەزن كە بە پارە نانرخىندىرىن، بۇيە
لەگەلىان لېبۈردىبە و گوپايدەلىان بىكە، چونكە نەگەرلە زيان
پۇشتىن ئەوا دلخۇشىش لەگەلىان دەپروات.

*** *** ***

بەلام بىركەوە و قۇولىبەوە و بىزانە پەروەردگارى عازىم لەسىرى
تۆيە، لەو كاتەدا ئاسودە دەبىت و دەلىت: پەروەردگار لەگەل
زولم لېكراوان و ھەموو دل بەغەمىڭ دائىه.

ئىنجا پۇشنايەك لە دلت دادەگىرسىت، دواى نەوهى پېرىبوولە
تارىكايى نەنگوستەچاو، پشتىوان بەخوا ھەموو شتىك بەباشى
دەپروات.

پەروەردگارى مىھەبان فەرمۇويەتى: (إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا)
(بىئىگومان لەگەل تەنگانەدا خۆشى و ئاسودەيى دىت)

*** *** ***

بىدەنگى جوانە، تىپپىنى نەوە بىكە كاتىك لە بەرامبەرت شتىكى
جوان دەبىنېت بىدەنگ دەبىت.

لە كاتى رامان. بۇ نمونە كاتىك پادەمەننەت لە دروستكراوه كانى
پەروەردگار. لەگەورەيى پەروەردگار پادەمەننەت كاتىك زەۋى و
ناسمانى دروست كردىوە بەبىنْ هىچچەر پاڭىرىك، هەروەها چىاكان و
دەرياكان، بىدەنگ دەبىت لە بەر جوانى تىپامان.

بىدەنگى چاكىي نقدى تىدايە.

بۇ نمونە كاتىك تۈۋەرە دەبىت، بىدەنگى چاكىرىن شتە كە
ئەنجامىدەيت لە وەرى قىسىمەكى دل بىرىنداركەر بىكەيت، لەوانە بە
كەسانى زىدت لە دەست دايىت بە مۇرى بىدەنگ نەبوونت!

دوايى دەلىتى: خۆزگە نەوكاتە بىدەنگ بۇوبام.

بىدەنگى دەرگابەكى گەورەي چاكىي، حەزەرتى خۆشەويىست
(سەلامى خوداي لە سەر بىت) دەفەرمۇسى: (قىسى باش بىكە،
يان بىدەنگبە)

سەمماكى كورى حەربەوە گوتويەتى: بە جابرى كورى سەمپەم
گوت: ئايا لەگەل ئازىزمان (سەلامى خواي لە سەر بىت)
دانېشتوى؟

گوتى: بەلىتى، زىد بىدەنگ بۇو، كەم پىدەكەنى، كاتىكىش
هاوەلەن شعر يان باسى ژيانى تايىھەتى خۆيان لە خزمەت بگوتبا،

هاوه لان پيده که نين نه ويش هندیک زهرده خنه‌ی ده گرد.
نه حمه‌د، ته به رانی گير او يانه وه.

نيبن بريده گوتى: نيبن عه باسم بىنى زمانى گرتبوو، ده يگون:
هاوار بئ خوت، چاکه بلنى سه ركه و تتو ده بيت، بيده نگبه له خراپ
پاري زراو ده بيت، دهنا بزانه په شيمان ده بيه وه.

پياویك به سه لمانى فارسى (خودا ليى پازى بيت) گوت:
نامؤژگاريم بکه.

گوتى: قسه مه که.

پياوه که گوتى: چقون پياو ده توانيت نارام بگريت و قسه نه كات!
سه لمان (خواي ليى پازى بيت) گوتى: نه گه ر نارام ناگريت
له قسه کردن، نه وا قسه مه که ته نها به چاکه نه بيت، وه گه رنا
بيده نگ به. نيبن نه بى دنيا پيوايه تى كردوه.

باتوزيک بير له قورئاني پيرقز بکه ينه وه له باره‌ي جوانى
بيده نگيه وه.

زه که ريا (سه لامى خوداي له سه ربيت) به په روهدگارى گوت:

په روهدگار چى به زه که ريا (سه لامى خوداي له سه ربيت)
فه رمoo؟

په روهردگار فه رمووی: (قالَ آيُّثُكَ أَلَا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا)
واته که زمانت ببهستي و سى شه و قسه نه که يت به بعونی هيج
نه خوشی و ناته واویهک. ته فسيري نېبن که سير

له سوره‌تى ئالى عيمران په روهردگار ده فه رموويت (قالَ رَبُّ اجْعَلْ
لِي آيَةً قَالَ آيُّثُكَ أَلَا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزاً وَأَنْكُرْزَ رَبِّكَ
كَثِيرًا وَسَبَّعْ بِالْعَشِينِ وَالْإِبْكَانِ)

نهوه بلهکه لە سەرنەوهى له و سى شه و پۇزەدا هيج
قسەپەکى نه کرد و قەدەغەکرا له قسەکردن، بەلام زياتر ياد و
زىکرى په روهردگارى ده کرد.

با زياتر را بمعىنين.

ئىمە زور كە متەرخەمین لە ياد و زىکرى په روهردگار نه گەر لە
فه رمايشتەكانى په روهردگار وردىبىنەوه ده بىنىن کە خىرو
بەرهكەت لە پىزق و مال و مندال و ھەموو شتىك ده بىنىتەوه،
نه گەر ياد و زىکرى په روهردگار زور بکەيت.

بۇيە ھەميشە زور ياد و زىکرى په روهردگار بکە و بىندەنگى زياتر
ھەلبىزىرە، چونكە نهوه باشترين و گەورەترىن دەركاي چاكەيە.

*** *** ***

نەگەر دەورى خۆت داوه بەخەلکانىك كە هانت دەدەن و
يارمەتىت دەدەن بۇ پىتىگە ياندىنى خۆت، دلىبابە سەركەوتتوو دەبى
لە ھەموو كارىك بەھۆى نەوانە و دەبىت
كەسىنگى زۇرمۇزىن.

وە لەلايەكى تر نەگەر دەورى خۆت داوه بەخەلکانىك كە دەبنە
ھۆى ھەرس ھېنانات. ھەموو ھۆكار و پىتىگىرىكە كانت نىشان
دەدەن، بۇ نەوهى واتلىكەن سەركەوتتوو نەبىت و بەھېز
نەبىت و پىت دەلىن كە تو توانات نىيە و تو بەپىتى پىتىپىست
بەھېزنىت.

بەپاستى نەو كەسانە كارەساتن.

نەگەر دەورى خۆت گىرتوه بەو كەسە خراپانە، دلىبابە لە چىركە
ساتىكدا توش وەكى نەوان خراپ دەبىت.

بۇيە دەنگى ناخت زۇر بەھېزە ھېننەدە بەھېزە بەرد ورد و خاش
دەكەت.

نەو كارەبىكە كە دەتەۋىت بىكەيت، بىزى بەو جۆرەى كە دەتەۋىت
جىگە لەو كارانەي پەروەردگار قەدەغەيى كردوه، بۇيە بەخىرايى
ھەولۇ بىدە بۇ كىرىنى نەو كارەى كە دەتەۋىت. يان ھەرشتىك
ھەولۇ فيرىيۇنى بىدەيت، يان لىزانىنېكى نوى بىتەۋىت بەدەستى
بەخەيت.

► ئارام بە

بە قۇناغ بەندى دەست پېيىكە، لە سەرەتادا كارەكان نقد
زەھەت دەبن بەلام تەسلیم مەبە، پۇحى مىرقۇز نۇر لە وە
گەورەترە كە بىرى لى دەكەيتەوە.

پاھىنان بىكە، نەگەر بەردەواام بۇويت لە پاھىنان بۆ نەوكارەي كە
دەتەويىت باشتىرۇ باشتىريش دەبىيت، بە خىرايسى بۆت پۇون
دەبىيتسەوە كە بە جۆرە ئەستەم نەبووه كە پىشىووتر خەيالت
دەكىد.

كۆملەتكە نەنجامى نۇرباش دەبىينىت بە پەشتىوان خودا
ھىزە گەورەكەي خۆت لەناخت بچىنە، بىچىنە و نقد پەرەي
پېيدە.

خەلک پوخىنەرن (تەنبا نەوانە نەبىيت كە خودا پەھمى پى
كردۇن)

پېيت دەلىن: نەخىر، نەخىر، نەخىر... مەموو هوڭارەكانى پېڭىن
لە بەردەم سەرگەوتىت بۆت دەژمىرن، نەماش وادەكتات
تارىكىيەك لە ناخت لەدايك بىيت، بۆيە ئەوانە پەراوىز بخە كە
باوهەنەن تو بەھىزى.

*** *** ***

خەڭ چەپلەت بۇ لىدەدەن، كاتىك بەرز دەبىتەوە؟!

غۇور نەتگىرەت، تەنانەت شەيتانىش چەپلەت بۇ لىدەدا كاتى
بەرز دەبىتەوە.

ھەرىشىك بىكەيت لەلايان سەرنجىراكىش بىت چەپلەت بۇلى
دەدەن.

ھەميشە نەگەر بىبىن لە ساتى ئاسودەبىي و خۆشىدایت چەپلەن
بۇ لىدەدەن.

نەى دۆستى راستەقىنە؟!

دۆستى راستەقىنە، نەو كەسەبە كە لەپىشت دەوهەستىت كاتى
دەكەويت، نەوهەك تەنیا كاتى بەرز دەبىتەوە. نەو كەسەبە لەگەلت
دەمېنىتەوە، كاتى ھەموو نەوانەي چواردەورت جىتىدەھىلەن.

دۆستى راستەقىنە توى خۆشىدەوەت، بى نەوهەي مەرج و ھۆكارى
ھەبىت، لەبەر ھەبوونى تو ھىچ ھاۋپىيەكى نوئىي ناوىت.

ھەميشە لە تو پازىيە و توش بەتەواوى لەو پازىت.

پەنگە دواي خويىندەوەي نەم وشانە، خەتەرەي ھاۋپىيەك يان
دۆستىك بە دلت دابىت، لەگەل نەوهەي نۇرتىرىن ھاۋپىت ھەبە،
بەلام تەنیا يەك دانە يان ھاتنە نىتو خەيالت.

▶ لارام به

چاک بزانه نوھى هاتھ نیتو خەيالت، نەوتەنها كەسە كە قەلغانى
بەرگىيەتە. بىپارىزە.

*** *** ***

نایا کامه یان چاکتن مسلمان؟ یان فیرعهون؟

په نگه سهرت سورپیمینیت و بلیت نهوه ج پرسیاریتکه؟ لە بر
نهوهی هرگیز بەراورد لە نیوانیان ناکریت، چونکه مسلمانان
دەلتین: لا الہ الا الله موحّد رسول الله.

بەلام فیرعهون دەیگوت: أنا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى. (من خوای بەرنى
نیوھم)

په روهردگاری میهرهبان فەرمۇویتى موسا: (اذهبنا إِلَيْيِ فِرْعَوْنَ
إِنَّهُ طَغَى * فَقَوْلَا لَهُ قَوْلًا لَيْئَنَا) (بېرقە لای فیرعهون بەراسىتى
نهو گومراپووه * بە لەسەرخۆبى و نەرمۇنیانەو باڭگى بىکەن بىز
خواپەرسىتى)

جوان بپوانە نه و شانەی کوتايى نايەتكە (بە نەرم و نیانىيەو
باڭگى بىکەن). نەدى نەگەر مسلمانىتک بىت و بلیت: لا الہ الا الله
موحّد رسول الله، هەلەيەك دەکات و توش ناوا دەیترسىتىت
؟ لەبرى نهوهى گەپانەو بۆ لای په روهردگارى لەلا خوشەویست
بکەيت و هانى بدهى لەسەرى!

نامۆژگارى بکە بە وشەی نەرم و میهرهبان، نەوهك بە هەپەشە و
ترساندن، چونکە نەگەر تۆ میهرهبانى و سۆزى په روهردگارى
بېرىپەتىيەو، نەوکات بە سۆز و خوشەویستى و شەرم و ترس و
پەشيمانىيەو دەگەپىتەو، تەنیا بە نامۆژگارى كەنەتىكى نەرم.

► ئارام بە

ھەر لە بەر ئەوە پەروەردگار سۆز و مىھەربانى خۆى بىر ئەو
كەسە تاوانبارانە دەخاتەوە كە دەفەرمۇيىت (قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ
أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ) .

پەروەردگار خۆى پەھمەت و سۆزى خۆى بىر تاوانباران
دەخاتەوە، كەواتە ئەو ترس و توقاندىنەوەي بەندەكانى خودات
لەچىيە؟ لەبرى ئەوە خۆشەويىستى پەروەردگاريان بىر بىخەنەوە!
پەروەردگار بىنگومان نەشكەنجەي نىقد بەھىزە بۇ تاوانباران،
بەلام بىزانىن كە مىھەربانى پەروەردگار پىش سزا و تۆلەكەي
كەوتۇوھ ... بۇيە دلىنابەوە. بىگەپىۋوھ بۇ لاي زاتى مىھەربان.

*** *** ***

تۆ سپى پىستىت؟ شانازى بە رەنگى پىستت بکە، لە بەرئەوهى جوانترىن شىيە و پوخسار كە دروست كرابىت تاڭو پۇنى قىامەت، رەنگ و پوخساري گەورەمان يوسفه (سەلامى خوداي لە سەرىيەت) كە روخساري سپى بۇوه . شانازى بە و رەنگاي روخسارت بکە، چونكە تۆ جوانىت.

نەگەر رەنگى پىستت نەسمەرە؟ شانازى بە رەنگى پىستت بکە، چونكە گەورەمان موسا (سەلامى خوداي لە سەر بىت) نەسمەر بۇوه، شانازى بە و رەنگەي پىستت بکە چونكە تقد سەرنجراكىشە .

نەگەر رەنگى پىستت نە سپى و نە نەسمەرە؟ نەوا شانازى بە رەنگى خوت بکە، چونكە نەوه رەنگى پىستى گەورەمان حەزرەتى موحەممەدە (سەلامى خوداي لە سەر بىت)، گەورەي تەواوى نەوه كانى ئادەم رەنگى پىستى نە سپى بۇوه نە نەسمەر، بەلكو لە نىوانىيان بۇوه، شانازى بە رەنگى پىستت بکە چونكە نەو رەنگە رەنگى گەورە و پادشاكانە .

شانازى بکەن بە هەر رەنگىك كە مەتانە، چونكە هەر رەنگىك گەورە و سەردارىك مەلېگرتۇوه .

*** *** ***

ھەندىك وا گومان دەبن کە ھېنى کەسىتى نەوەيە تۈرپ بىت و
زۇر ھەلچىت، بە پىچەوانەوە بەو شىۋەيە رقى خەلک بەرامبەرت
زىاد دەكەن، لە جىاتى نەوەي خۆت لاي خەلکى خۆشەويىت
بىگەيت.

ھېنى کەسىتى لە پىز و پەوشىتتە بەرامبەر خەلک، نەگەر
ھەلەشيان بەرامبەر كردىت، نەكەى ھېنى کەسا يەتىت بەھىنې
خوارەوە و وەلەميان بەدەبىتەوە! بەمۇرە لە كەرامەتى خۆت
دەھېنېيە خوارەوە و دادەبەزىت، چونكە نەگەر بەرىپەچت
دانەوە، نەوا وەكى نەو مامەلت كرد بە ھەمان شىۋااز و پەوشىتى
قىزەوەن.

بىدەنگ بىت چاكتەر چونكە پەوشىت بەرزەكەت پىڭات نادات
نزمىيەتەوە. لە بەر نەوەي بەرامبەر كەت نزە.

*** *** ***

هه میشه گه شبین به، بتو نمونه :
 نه گهر شکستت هیتنا، بلئی پشتیوان به خوانه مجاره سه رکه وتن
 به دهست ده هینم.

نه گهر دلتهنگ بوویت، بلئی پشتیوان به خوا دلخوش ده بم، من به هیزم.
 نه گهر فلان که س به جیبیه هیشتیت، بلئی به دلنياییه وه په روهردگار
 خیری تیادا داناوه، په نگه نه و کسه منی له په روهردگار
 دوور خستبايه وه، بؤیه په روهردگار له منی دوور خسته وه.

نه گهر نامانجه که ت نه پیکا، بلئی پشتیوان به خوا به جاری داماتوو
 سه رکه وتن به دهست ده هینم، هرگیز خوم به دهسته وه ناده م.

بهم جۆره هیزی متمانه له ناخت زیاد ده کات، نه قلی شاراوه نم
 وشانه و هرده گریت و سه یقیان ده کا، پشتیوان به خوا سودیان لئن
 ده بیینیت. بؤیه نازیزمان (سلامی خودای له سه ریت) هه میشه حانی
 له گه شبینی و قسے جوان بwoo، هه میشه پیتی دلخوش ده بwoo، کاتبک
 ده چووه لای هاوه لان بتو نه وهی پیتاویستیان جیبه جی بکات، زور جار
 که گوتی لیبوو یه کتک بیگوتبا : یا واجد، یا ناجح، نزد بهم پارانه وه ب
 دلخوش ده بwoo.

یان گوتی له نه خوشیک بوویا بیگوتبا : یا معاف، یا مشفی، یان
 دوعایه کله جورانه، زور دلخوش ده بwoo، نه وا پیتاویستیه کانی په
 نه ده گردنه وه.

گه شبین به به چاکه کان، په شبین مه به.

*** *** ***

ئاپا دەزانىت تەنبايى سودى يەكجار زقىرى ھې ؟ !
سەپەرای ناخۆشى و ئازارەكەى، بەلام ھەندىك كات تەنبايى
يەكجار نايابە ... دەزانى لەبەر چى ؟
لەبەر ئەوهى تەنبايى نزىكت دەكاتەوە لە پەروەردگار و نیعانت
پىسى بەرزدەبىتەوە و لە خۆشى و ناخۆشى پىسى پەيوەست
دەبىت، ھەميشە لە خەلۋەت و تەنبايىدا بە لەگەل پەروەردگار.

*** *** ***

هـر کـه سـیـکـت خـوـشـوـیـسـت نـاـگـادـارـی بـکـهـوـهـ، نـهـوـهـ بـپـروـاتـ و
 پـاشـانـ حـهـسـرهـت هـلـبـکـیـشـیـت کـهـ پـیـتـ نـهـگـوـتوـهـ.
 دـانـیـپـیـدـاـبـنـیـ وـ مـهـیـشـارـهـوـهـ.

حـهـزـهـتـیـ بـقـنـخـوـشـیـ دـلـانـ (سـهـلامـیـ خـوـدـایـ لـهـسـهـ رـبـیـتـ) هـرـ
 کـهـسـیـکـیـ خـوـشـبـوـیـسـتـبـاـ پـیـیـ دـهـگـوـتـ، هـرـوـهـ چـقـنـ بـانـگـیـ معـانـیـ
 کـرـدوـوـ پـیـیـ فـهـرـمـوـ: (نـهـیـ معـازـ، سـوـیـنـدـ بـهـ پـهـرـوـهـرـدـگـارـ منـ تـوـمـ)
 خـوـشـدـهـوـیـتـ، سـوـیـنـدـ بـهـ پـهـرـوـهـرـدـگـارـ منـ تـوـمـ خـوـشـدـهـوـیـتـ)
 نـهـبـودـاـوـدـ گـیـرـاـوـیـهـ تـیـبـهـوـهـ.

*** *** ***

► ئارام بە

دلاوکارىيەكى سادە، سەلاؤات بىدە لەسەر گىانى حەززەتى
خۆشەویست (سەلامى خودايى لەسەر بىت).

*** *** ***

قیزه و هنرین مرقا نه وانه که خالی لاوازیت ده زان و هر کاتبک
ویستیان له درخت به کاری ده هیتن .

دلنیاب نه وی نه وان به سهرت ده هیتن، په روه ردگار همان شت
به سه رنه وان ده هیتیت، تنهها نارام بگره، سهیر بکه بزانه چون
ده بنه مایه می گالته جاپی خه لک .

*** *** ***

گريان لە تاوى خۆشەویستى دوو پۇرى ھەيە:

پۇرى يەكەم: بە ھۆى تامەزقدىرى و پىيؤىستىيە وە.

پۇرى دووهەم: بە ھۆى دلشكان و شۆك بۇونە وە يە.

وشيارىبە لە پۇرى دووهەم، پەنگە نەويان بېۋات و نەمىنىت .

*** *** ***

ترس، ھاۋپىيەكى ئامۇزگارىيەرە.
ھەلە كانت فېردىھەكەت تاكو دوپارەيان نەكەپتەوە، بۆيە سودى لى
بىبىنە.

*** *** ***

دنیا نقد ساده‌یه، ده توانیت واله خه‌لک بکه‌یت ساده بن ته‌نها
به‌په‌وشت‌که‌ت. نه و که‌سه‌ی په‌وشت‌خراپه به‌په‌وشت
جوانه‌کانی خوت شه‌رمه‌زار و بیده‌نگی ده‌که‌یت.

په‌وشت‌که‌ت چه‌کیکی نقد به‌هیزه، چونکه نقد جار و شه‌یه‌ک
چه‌ندان خانوو و خیزانی پوخاندوه، له‌هه‌مان کات چه‌ندان خانوو
و خیزانی پیکه‌وه ناوه، بق نمونه و شه‌ی (خوشم ده‌وی) له دوای
خوی چه‌ندان دل به‌دهست ده‌هینیت. بقیه که‌سانی په‌وشت
به‌رز، هه‌میشه براوه‌ن جا له هه‌ر شتیک بیت.

*** *** ***

هندی کات شتگه لیک ده کهیت، تاوه کو خهلاک ستایشت بکه،
 چونکه له ناخی خوتدا بوشاییه که هیه، بؤیه چهند کاریک
 ده کهیت تاوه کو سه نای کاره کانت بکه، زه حمه ته بهو
 ستایشهی خهلاک بوشایی ده رونی خوت پر ببیته وه، بؤیه تاکه
 چاره سه رقنه اعه تکردن به ناخی خوت. بؤ نمونه، نه گه ر تو
 رو خساری خوت لا جوانه، نه وا چاوه پی مه که خهلاک بلین: تو زور
 جوانیت، چونکه تو قنه اعه ته بهو جوانیه هیه که هه ته، بؤیه
 پیویست به پیداهه لگوتني خهلاک ناکات، چونکه تو خوت سه نای
 خوت کرد، دلنجیابیت که جوانیت.

بؤ خوت به نازادی بژی.

*** *** ***

نەگەر كەسيكت فريودا (نەميش بىيىدهنگ بۇو) وا گومان مەبە
كىيل و گەمزە بىت.

بەلكو نەو بلىيتنى متمانەي پىيە خشىت.

*** *** ***

هاوپىيەكى چاكت ھە يە !
پەنگە پۇزىك لە پۇزان بېروات
بەلام ھەر دەلىت پۇزىك دەگەپىتەوە !
ئە و ھەستە پىيىدەلىن نومىدەوارى، ھەرگىز خيانەت لېناكەت.

*** *** ***

ھەركاتىك كەوتىيە بەلایەكەوە، ھېچ كەس ناگادارمەكەوە، چونكە
پەروەردگار دىاريەكى بە نرخى پىتداویت كە بە ھېچ نرخىتكە
ناخەملۇنىدىرىت نەويىش چاپقۇشى يە (الست).

پەروەردگار دەبورىت و دەبەخشىت، بەلام خەلک ھەر لەسىرى
دەپوات و نابېرۇ دەبات.

(تەنبا نەوانە نەبىت كە پەروەردگار پەھمى پىتىرىدىن)

*** *** ***

له خوش ویستیدا هیچ شتیک ناگه پیته وه .
جوان دیقه ت بدہ قسه کم، به قوولی بیخوینه وه ،
بز نه وهی نه دله نه شکنیت که خوشیویستویت .

*** *** ***

چاك بزانه حەزىكى گەورەم ھەي بۇ گەيشتن بە تو...
بەلام وەلامدانە وە ساردەكانت وادەكات بسوتىم (لەلاي من
سوتانە و لاي توش زستانە)
چاك بزانه بە وجورە وەلامدانە وەت وادەكەي بېرىم.

*** *** ***

ههندی کات ده بینیت نه وانهای چواردهورت زیاتر گرنگیت
 پیده دهن و هک له خوش ویسته که ت، نه ویش هیچ با یه خیک بو تز
 دانانیت.

نای نه و هسته چهند به نازاره.

ههندی جار له گلن خه لکانیک داده نیشن به لام هست به دلخوشه
 ناکهین، به لکو هست به ته نیایی ده کهین، پیچه وانهای ثور
 که سهی که خوش تده ویت به ته نیا نه و یه کسانه به مهرو
 دانیشتوانی جیهان.

*** *** ***

► ئارام بە

ھەندىك خەون ھەن دەمان وىت بېيىتە راستى، وە ھەندىك راستىش
ھەن بە ھیوابۇرىن خەون بوايىه، بۆيە پەلە مەكە لە خەونەكان.

*** *** ***

خەلکانیك هەن لە بىرى خۇيىاندا تۆ باشترينىت.
وە خەلکانیك هەن لە بىرى خۇيىاندا تۆ ھېچ شتىك نىت.
پەروەردگار تۆى بە دىنە ھېتىاوه بۆ ئەوهى بە گۈزەرەي بىرى ئەولان
باشترين بىت يان ھېچ شتىك.
پەروەردگار تۆى خولقاندۇه بۆ ئەوهى بەندە يەكى چاك بىت.

*** *** ***

► نارام به

به غيل مبه له باسکردنى چاكه‌ي نه و كه‌سى له ژيانت
پويشتوه، چونكه پقدىك دلى خوى پيتداوه، به راستى نه وه
جوانترين شتى نه وه له لات.

*** *** ***

هه میشه رازیبه بهوهی هه ته و نه ک بهوهی نیته.
چونکه نهوهی پیتدر او له به خشین و سه خاوه تی په روهر دگاره.
هه مو نه و شستانه که نیته له حیکمه ت و ده سه لانه
په روهر دگاره.

*** *** ***

► نارام به

خوش‌ویستی چه کیکی دووسه‌ره، ده توانیت ژیانت پیببه‌خشیت،
له همان کات ده توانیت بشتکوژیت.

*** *** ***

پىيىكەن و زەردەخەن بىكە، ھېچ كەس نرخى خۆشبەختىيەكەن
 لى داوا ناكات، مادام تۆ ھېچ شتىكى وا ناكەيت كە زىيان باو
 شتانە بگەيەنتىت كە خەلك خۆشىياندەۋىت.

*** *** ***

په شبييني کابووسيتىکى نقد ترسناكە، خوشىيە كانت دەدنى و
خەمت بۆ بەرەم دەھىننېت، وات لىدەكەت مېچەت نەورى جگە
لەوهى بىبىت بە مرۇقلىيکى بىن باپەخ.

*** *** ***

که وره ترین ها و پیشنهادیه لە گەل خۆت.

چىن دەتەوئى بېپۇشە، بۇ كۈي دەتەوئى بچق، بخۇ و بخۇرەوە ب
دلى خۆت، چونكە مىچ كەس شايىھنى ئەمە مەموو گىنگى پىدان
نېيە، جىڭە لە خەودى خىزىت ...
بە كورتىيەكەي (نانى خۆت مەلبىگە) ...

چۇنت دەۋىئ ناوا بىشى، تەنبا ئەوه نەبىت كە خوا لېتى حارام
كردوه.

*** *** ***

تەنها دلت جوانى تەواو دەبىنىت نەوهك چاوهكانت...
كانتى خەون دەبىنىن چاومان دادەخەين.
كانتى دەگرىن چاومان دادەخەين.
كانتى يەك لە باوهش دەگرىن چاومان دادەخەين.
كانتى ئاوات دەخوازىن چاومان دادەخەين.
كواتە جوانى تەواوهتى بەچاو نابىنرىت
جوانى تەواوهتى تەنبا هەست كردى دلتە.

*** *** ***

په روهردگاری مهندن خەمی بە نامرانی نەمی و نەنە مەتناوه لە
قورئانی پېرقدا ...

دەزانى بۆچى؟

په روهردگار دەفرمۇوى: (ولَا تَهْتُوا وَلَا تَحْزِثُوا) خەمبار مەبن و
خەم مەخۇن.

مەروھا دەفرمۇوى: (فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) ترسیان
لەسەرنىيە و خەم ناخۇن.

بۆيە شەيتان ھەموو ناواتى نەوهى دەيەۋى بىرپوادار دل تەنگ
بىت.

نەك تەنیا لە دىندا بەلكو لە ھەموو کارە دىنى و دۇنيايىھە كانىشدا،
بۆيە ئازىزى دللان (سەلامى خودايى لەسەرىيەت) خۇى بەخودا پەنا
داوه لە خەم و فەرمۇويەتى: (په روهردگارا من پەنات پىددەگەم
لەنارەھەتى و خەم) بوخارى گىرپاويەتەوه.

وھ ئىبىن قەيم دەلى: (خەم دل لواز دەكەت وھ وىست و تواناش
لواز دەكەت، بۆيە ھىچ شتىك لای شەيتان لەدل تەنگىرىنى
باوه پىدار خۆشتر نىيە)

پەنگە بېرسى و بلىتىت پۇذانى دلتەنگى ھەر دىت! وھ من ھاۋىلەم
چونكە ئىمە لە دۇنيا دايىن، دۇنيا لە (دنى) ھاتووه واتا كەم
بايەخ.

► ئارام بە

پەروەردگارى مەزن فەرمۇيىتى (لَا تَخْرُنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا) خەم
مەخۇ پەروەردگارمان لەگەلە.

جوان لە ئايىتەكە وردىبەوه و بىرىبکەوه.

چارەسەر دەبىنىت!

كەر لەگەل خودابىت دل تەنگ نابىت.

كەر مەتمانەت بە خودا ھەبى دل تەنگ نابىت.

بۆيە لەگەل خودابە ئەويش لەگەل تۆ دەبىت و خەمەكەشت
دەگۈزۈن بۇ خۆشىيەكى ھەتاھەتايى...

*** *** ***

دەریا موسای (سەلامى خوداي لە سەر بىت) نو قم نە كرد.
 ناگر نېبراهىم (سەلامى خوداي لە سەر بىت) نە سووتاند.
 نەھەنگ يونسى (سەلامى خوداي لە سەر بىت) نە خوارد.
 چەقۇ نىسماعىلى (سەلامى خوداي لە سەر بىت) نە كوشت.
 مەروهە كۆمەلتىك خەلک وىستيان حەزىزەتى خۆشە وىستمان
 (سەلامى خوداي لە سەر بىت) بىكۈن، بەلام نە كۈرۈزا.
 وە براکانى يوسف (سەلامى خوداي لە سەر بىت) وىستيان
 بىكۈن و نە كۈرۈزا، بۆيە فرۇشرا تاببىتە بەندە كەچى بۇوبە
 پادشا.
 پلان و تەلەكانى مرۇۋە سەرناكىرىت، بۆيە ئاسودە بە.
 وىست و ئىرادەي پەروەردگار لە سەرۇي ھەموو شتىكە، بۆيە
 فەرمۇويەتى (قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا) بلىنى ھىچ شتىك
 توشمان نابىت جىڭ لە وەي پەروەردگار بۆي نۇوسىيۇين.

*** *** ***

► ئارام بە

چاك بزانه خوشويىستى لەم سەردىھە نۇردەگەمنە.
وە بزانه ھاۋپىيەتى پاستەقىنە لەو دەگەمنىزە.
بۇيى تىكىتلىرىدەكەم دلت ئاگادارىكەوە، با وشىياربىيەت.

*** *** ***

قورئانى پېرۇز كەلى نمونەي نىسلامى تىدايە لە زىيانى بۇھى.
نەگەر تەفسىرى ئايەتكانى باو ھىز و پەبىتە مەعنەویيە ئايىن
بىكەين، يەكجار ناياب دەبىت و دەبىتە كۆبۈنەوهى پەروەردگار
لەگەل بەندە. نەوىش خۆشەويسىتى و نەوينە. پەروەردگارل
قورئاندا ٨٤ جار و شەي ئەوين و ئەوانەش كە لە نەوينە،
وەرگىراون بەكارەتىناوه.

ئەو ئايەتانە ئاگاداركىرنەوهى خۆشەويسىتى پەروەردگارنى بىز
مۇۋەكان و بە پىچەوانەوهش، نەگەر تو ٨٤ نامە بنىرىت بىز
فىلان كەس (الله مثىل أعلى)، چىن وەلامت دەداتەوه؟ دەزانىت تۆز
دەتەويىت خۆشەويسىتى لەگەل بىگۈپىتەوه و پىيىهوه پەيوەست
بىت. ئەي دەبىت پەروەردگار چىن بىت كاتى دەماندوئىتىت و
چەندان پەيامى خۆشەويسىتىمان پېرەرادەگەيەنىت و داوامان
لىدەكتاپەيوەست بىن بەخۆيەوه.

پەروەردگارا چەندە جوانىت.

*** *** ***

► ئارام بە

قسە خۇشى كەسىك كە نايناسىت سەرسامت نەكات.

چونكە تۆئە و شتانە نازانى كە لە دلى شاردويەتىيەوە.

پەروەردگار فەرمۇويەتى: (وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ
الْدُّنْيَا وَيُشَهِّدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَّا الْخَصَامِ) (كەسانى
ھەن سەرسام دەبى بەقسە كانيان لە دونيادا وە خودا شايىتە
لەسەرنەوهى لەدىيان دايى، بەراستى نەوانە خراپتىرىن كەسن)

*** *** ***

قىسىمكە و پىيم مەلى خۆشت دەويم، كىردارت ھېبى تا بىزام
خۆشت دەويم، خۆشەويىستى كىردارە نەك گوفتار.

*** *** ***

دۇرپۇ نىم، نموونە بى نىم، بى كەم و كورپىش نىم.
ئامۇزىگارىت دەكەم لە من باشتربىت، خودا هېزت پىىدەدا تاكو
جىنگەكەي خۆت بەدەست بەھىنەت لە فىردىوس.
من لە خۆشە ويستىيان ئامۇزىگارىتىان دەكەم، نەوهەك ئەوه
بىسەلمىتىم كە من لەھەمۇوان باشتىم.

*** *** ***

تکایه ...

ته ماشاکردنی لهشی ڻافرهه تان و ته ماشاکردنی لهشی پیاوہ کان.

مانای خوشہ ویسی نیبیه، به لکو سه رسام بوونه.

نهوهی خوشیده ویست، له بهر خودا لیت ده سله میتھو.

*** *** ***

ئافرهتان خراب دەكەن، پاشان دەگەپىن بە دوای ئافرهتە
پاکەكان بۆ داماتووی ژيانيان، پياوان سەرسام دەكەن بە^١
لاشتان و پاشان دەلىن خوايە هاوسمەرىكى چاكم پىبدە.

بزانە ئازىزم.

بزانە ئازىزەكەم.

گەر خوت باشنىت خوتان ماندوو مەكەن تاكو خودا هاوسمەرى
باش و خىزانى باشتان پىبدات.

چونكە نەوه بەلىنى خودايە.

كە دەفرموى: (الْخَبِيئَاتُ لِلْخَبِيئِينَ وَالْخَبِيئُونَ لِلْخَبِيئَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ
لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ) پياوه خرابەكان بۆ ژنه خرابەكان،
ژنه خرابەكان بۆ پياوه خرابەكان، ژنه پاکەكانىش بۆ پياوه
پاکەكان، پياوه پاکەكانىش بۆ ژنه پاکەكان. ئىستا زانىت!

پىم مەلى كەسىك پۇشتۇتە دەرەوە لەزىانت بەھۆى ھۆكارىيەك، جا
ھەر ھۆكارىيەك بىت.

دەزانى بۆچى؟

چونكە خۆشەويسىتى ئەوكاتە دەردەكەۋىت كە سەد ھۆكارىت
مەيە بۆ پۇشتىن، بەلام ھەر دەمىنەتەوە.

*** *** ***

گەر ئەو كچەي خۆشىدە وئى پىيىگوتى: بېرىق.

نەوا مەرىق.

چۈنكە گەر بېرىقىت، نەوا دلت ھەر دوو چاوت پىكەوە دەردىنىت.

*** *** ***

نی کاره کانت لای خوت بشاره وه تا دلخوشبیت ...
 نی کاره کانی دلخوشی نه وهی که شیرینی دلان (سلامی خودای
 له هزیه کانی دلخوشی نه وهی که شیرینی دلان (سلامی خودای
 له سه ریت) فرمویه تی: (چوارش دلخوشین: نافره تیکی باش،
 مالیکی فراوان، دراویسی باش، هۆکاری گواستنه وهی چاک).
 هروهها له هۆکاره کانی خرایپی، که نازیزمان (سلامی خودای
 له سه ریت) باسی کردوه و فرمویه تی: (چوار هۆکاری خراب
 هن: نافره تیکی خراب، دراویسی کی خراب، هۆکاری کی
 گواستنه وهی خراب، وه مالیکی تهنج) ئیبن حبان و حاکم
 کیزاویانه ته وه.

*** *** ***

قورئانى پېرىزىتەنیا چارەسەرنىيە بۆ خەمۆكى و نەخۇشى دەروننىيەكان، بەلكو چارەسەرى مەموونەخۇشىيەكانى، وەكى سەپەتان و دل و پشت و چەندانى تىر. مەموونەخۇشىيەكى تەندروستى و دەرۈونى و تەكانى پەروردىگار چارەسەريان دەكات، پەروردىگار دەفرەرمۇسى: (وَنَزَّلْ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ)

ئوهى لە قورئاندا دابەزىوه، پەحمەت و شىفای گشت نەخۇشىيە بۆ مەموونىمانداران.

برادەرىك پىيىگوتىم كە برايمەكەم لەدەست نەخۇشى سەپەتان دەينالاند، پاش ماوهىك لە چارەسەرى بىنۇمىدبوين، بۆ ماوهى ۳ سالن نەخۇشخانە نەما پۇوى تىننەكەين، ئىنجا براكم سالى سىتىم بېيارى دا تەنیا بە قورئان چارەسەرى خۆى بکات.

دواى ۳ مانگ برادەرەكەم تەلەفونى بۆ كىدم، زقد بە كۈول دەگىرا، گوتى: موژدە بىنۇ براكم بەتەواوى چاك بۆتەوه.

زقد بۇي دلخۇش بۇوم. مۇچىكەيەك بە گىانىدا ھات، كاتى گوتى براكم ماوهى ۳ مانگە تەنیا قورئان دەخويىنت. پاشان پەروردىگار دەرۈى پەحمەتى لېكىدەوه و پىزگارى كرد.

بۇيە ھەميشە قورئان بخويىنه، چونكە ھەست بە نارامى و ئاسودەبىن پەھى و جەستەبى دەكەيت. جىڭ لەمانەش لە پۇشى دوايدا قورئان دېت و شەفاعەت بۆ ھاۋپىكانى دەكات، مەرۇھ سولتانى دلان (سلامى خوداي لەسەربىت) فەرمۇيەتى: (كورئان بخويىن، چونكە لە

پۇئى دوايدا دېت و شەفاعەت بۆ خاوهنىڭەي دەكەت) مۇسلمان
گىزراويمەتەوە.

*** *** ***

► لارام به

ده پن به لام نازارت نادهن.
پاسته پوشتنيان نقد به نازاره.
به لام تو به په وشت به رزیه وه برپ، و هك چون به په وشت به رزیه وه
توم ناسي، هر له به ره وشت به رزیه که ته وه خوشم ويستيت.

*** *** ***

تىكەلاؤى مەكە لە نىوان خۆشەويسىتى و سەرسام بۇون.
خۆشەويسىتى بەدەگەن دىت.
بەلام سەرسام بۇون نىد نىر دىت.

وە گەرسەرسام بۇون و خۆشەويسىتى پىكەوە كۆ بۇون وە ل
كەسىك نەوا دلىبابە تۆ عاشقىت.

*** *** ***

تە ماشاکردنى خەلک نىسبەت بە تۆ جىاوازە.
بۇيە مىچ خەمبار مەبە گەر ئەگەر يەكىك بە خراپى تۆى بىنى،
چونكە تەنها خودا دەزانىت حەقىقەت و ماهىەتى تۆ چىن و
چەندە.

*** *** ***

پەنگە خەلکان بېقىن بەھۆى كۆمەلە ھۆكاريڭى نەزمىردارو.

بەلام بىزانە نەوهى بۇلاي تۇ دىت:

يان بە پىتكەوت ھاتووه.

يان تامەززۇرى تۈيە و دلت وىران كردوه.

يان ئاماڭىچىكى ھەيە و دەيھۈئى لە لات بەدەستى بىتتىت.

وەك زىر مەبە پېپشەنگدار و بىرىسکە داربىت، لەبەرامبەر ھەمووان.
بەلكو وەك گەوهەر بە لە ناخى زەویدا، تەنبا ئەو كەسەي ماندوو
دەبىت لە دۆزىنەوەت، بىتوانىت بە دەستت بەھىنەت.

*** *** ***

كاتى خۇي ئوهندە نەفام بۇوم كە خۇم دەبىينى لەزىز
 فەرمانبەرى كەسىكدا، كەچى هيچم نەدەكىد جىگە لە پىزىدىن
 لەگەل كارەكە، وەك ئوهى لەزىز كارىگەرى دەرمانى
 بىھقىشكەردابم.

*** *** ***

كانتىك متمانه بەكەسيك دەبەخشىن، هەلدىستى بەشكاندى.

كانتىك كەسيكمان بەپاستى خۆشىدەۋىت، بەپشت گویخستن
دەمانكۈزىت.

بۇيە تەنبا متمانه بەخۆت بکە و عاشقى خۆتبە، خۆشەويىستىيە
پاستەقىنەكت با بۇ خودى خۆت بىي، چونكە نەوهى شايەنى نەو
خۆشەويىستىيە يە تەنها خۆتى.

*** *** ***

دانیشتم و چند جاریک پیگه م لە میرووله يەك گرت، كەچى
میرووله كە لە مەر جاریکدا مەولى دەدا پیگە يەكى تازەتر
بگىتە بار،

بىرم كردى و ...

چۈن میرووله سېبر و نارامى ھەيە بۇ نەو كارەى دەيەوى، كەچى
ئىمەى مرۆز كاتى ناواتىكىمان بۇ بەدى نايە خۆمان بەدەستەر،
دەدەين و پشتى تى دەكەين.

*** *** ***

بىيار لە سەر من مە دەن، بەلكو بىيار لە سەر خۇتان بەن، چونكە
من وەكۆ ناۋىئە وام رەنگدانە وەي ناخى خۆم نىم، تۇتەنبا
وېئەدانە وەم دە بىنىت.

*** *** ***

پۇلى قانى مەبىنە تا حۆكم بەسەر خەلکىدا بىسەپتىنیت، كەس
داواى نەكىدۇه تىكەلى كارەكانىيان بىت.

*** *** ***

ساته کانی خوشی و دلتهنگی دینه پیشه وه.

ئەمانە ھېچيان له لای من مانايان نىيە، چونكە ھەر دۇوكىان دەبنە
يادگارى.

چېز دەبىنم له ساتە خوشەكان، چونكە له داھاتوودا دلىام
پېكەننەن بە ناپەھەتىيەكان دىت كە له و كاتەدا بقى
دلتهنگىبووە !

*** *** ***

گەرناخ و دلت پېرە لە خەم، ھەولبىدە خەلکانى دىك
دلخۇشىكەيت، چونكە نەوە باشتىرين پىتگايدى بۇ ھەست كىرىن بە^١
پەزابۇونى نەو خەمە.

*** *** ***

ھەندى كات خەمبار دەبم بىق خۆم، كاتى دلەم پانى دەكەم بە^١
كارىتكە تىايىدا عەقلەم خاوهنى بېپيارى راستە.

*** *** ***

كاتى مەلۇھىسى بە يارمەتىدانى كەسى دىكە و دلخۆشىان
دەكەيت، هەرگىز چاوه پىيى هەمان شت لەوان مەكە، چونكە گۈر
چىل كەسى ھاوشىوھى خۆشت بىدقۇزىيە وە ئەوان ھەروەك تۆ نابن.

*** *** ***

هەركات هەست بەدل تۇوندى بىم لەم دۇنيا يە، و تەكاني
ما مۆستاكەم بىر دىتەوە كەپىي گوتىم: خەم لەم دۇنيا يە وەك
بازنە يە كە ھەر دەسۈرپەتەوە و تەنگ دەبىت و تەنگ دەبىت و
تەنگ دەبىت، تاوه كو نەو بازنە يە وە دەبىتە خالىتكى بچووك ولە
كۆتايدا ون دەبىي. ئەوهش دەرۋى پىزگارى پەروەردگارە.

*** *** ***

كەسانىك ھەن شايەنى خۆشەويىستى تو نىن، چونكە دەزانىن دل،
 داماوه كەتىان لەزىر دەستە، بە ئارەزۇرى خۆيان ئەو دلە زامدار
 دەكەن، لە كاتى دەزانىن دلت تەنیا ئەوانى دەھۋى، ئەوكات ئەو
 دلە وېزان دەكەن، بەم جۆره دلە خۆشەويىستە كەت جگە لە وېزان
 بۇن ھىچى دىكە ناجىزىت لەگەل ئەوانەى واتدەزانى دىستەن.

*** *** ***

هەميشە سەرم سوپە مىنیت لە و كچانەي كە زىيانى خۆيان
دەخولىئىننە وە بىق پىاوان، ئامانجى يە كە مىنیان تەنبا
هاوسەرگىرىيە !

ئازىزە كەم ...

ئەوان پىيوىستىيان بە تۆ هە يە، نەوهك تۆ پىيوىستت پىيان بىت.

*** *** ***

هار چهند خوش‌ویستی نافرهت گهوره‌تریت له دلی پیاو،
 هیشتا دایکی که‌سی یه‌کمه له‌دلیدا، هولمه‌ده نه‌و جیکاب،
 بگریته‌وه، تاوه‌کو خوش‌ویستی نه‌و له‌دهست نه‌دهیت.

وہ‌گه رپیاو نه‌و جیکایه‌ی به تو به‌خشی، نه‌وا وشے‌ی (پیاو)
 بسپه‌وه و له‌جیگه‌ی بنووسه (هیچ)، چونکه به‌پاستی هیچ شنی
 له لای په‌روه‌ردگار مه‌زفتر و گهوره‌تر نیبه له دایک.

*** *** ***

پەروەردگار پەھم و سۆزى بۇ خۇى داناوه.
مېھرەبانىيەكەي پىش تۈورپەبۇونى كەوتۇوه.
نۇسېفەتە جوانە لە قورئاندا زىاد لە سەد و شەست جىڭەدا
ناماژەي پىىدراؤه، ج بەباسكىرىن و ج بەپۈنگۈرنىوھ، وەكو
فەرمۇيىتى: (وَرَحْمَتِي وَسِعْتُ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَقَوَّنُونَ)
(مېھرەبانى من ھەموو شىتىكى گىرتۇتەوھ، بەو كەسانەي
دەبەخشم كە تەقوادارن)

پاپىتىن برا و خوشكانى نازىزم .

پەروەردگار مېھرەبانىيەكەي ھەموو شىتىكى گىرتۇتەوھ وانىيە؟
كەواتە چۆن نائۇمىد دەبى لە مېھرەبانى پەروەردگار، لە كاتىك تۆ
لەم گەردوونە بەرين و فراوانە ھەر ھېچ نىت، بۆيە نائۇمىد مەبە
مادام وىزىدانىت نازىارت دەدات كاتىك تاوانىك دەكەيت، بۆيە
ئاسودەبە، لەو مېھرەبانىيەي پەروەردگار كە سەد بەشە. وەكو
خۆشەويىست (سەلامى خودايى لە سەر بىت) فەرمۇيىتى:
(پەروەردگار سەد پەھم و سۆزى دروستكىد كاتى ئاسمان و
زەۋى دروستكىد، ھەر سۆزىكى لە چىننىكى ئاسمان دانا، بۆيە
زەۋىش يەك سۆزى بەركەوت، ھەر بەو سۆزەيە دايىك مېھرەبانى
دەبەخشى بە كۆرپەكەي، ھەروەها بالدار و گىاندارانىش بەھەمان
سۆز، بۆيە لەپۇزى قىامەت ھەموويان ھەر ئەو سۆزى كە
بەكارىانەيىناوه) موسالىم كىرپاوىيەتىھو.

بىر لە سۆزى دايىكت بىكەن مىھەرىپانى بىت، نەوە مىھە
نىيە لە بەرامبەر نەو ٩٩ سۆز و پەھمەى لە قىامەت ماوە.

*** *** ***

نقد جار پووده دات:

پەروەردگار بە قەدەری خۆی وادەکات پۇوبەپۇوی کەسانىك
بېيەوە كە چاكە يەكى نۇريان تىا دەبىنېيەوە، ئىنجا دلت
ئاسودەبىت كە دونيا هيىشتا خىرى تىىداماوه.

*** *** ***

کاتی لگل مندالیک داده نیشیت بی هر دلت خوشده بی.

به لام کاتی لگل به تمه نیک داده نیشیت ده ترسیت، ناشزانیت
نهو ترسه له چبیوه هاتوه !

ناره حهت مه به. به تمه نه کان شه په سه خته کانی ژیانیان کردوه،
به لام منداله کان له شه په سه خته کانی ژیان به دوون. بزیه
وههایه.

*** *** ***

► ئارامبه

پیویست ناكا ديارىكەت گرانبەھابىت.

مەرج نىيە مادده بىت.

وهستانت لە لاي كەسيتىكى خەمبار جوانترىن ديارى، دەتوانى
بەكەسيتىكى خەمبارى بېھخشىت، لەكاتىك زۇدىرىن پیویستى
پىتىه.

*** *** ***

هندى كات خوشىستن دواى پق لىبۇون دىت، بەلام
پېچەوانەكەي پۇونادات، چونكە كاتى كەسىتكە خوشدەۋى بە¹
كردار نەوهك بە قسە، ئىنجا بەمەموو كەمۇكۇرىيەكانىيە وە
قەبۇللى دەكەيت، نە كات هېيج مۆكارىك نامىنىت بۇ پق لىبۇون.

*** *** ***

جوان بىرىكەوە پىش نەوهى تۆلە لە كەسىك بىكەيتەوە. دەبىينى
نەو شايەنى نەوكاتەش نىيە كەپىيى زايە بىكەيت، چونكە
تەسفىيە حىساباتە كان خودا ساغى دەكتەوە، نەوهەك بەندەى
خوا، بۆيە ئارامبە.

*** *** ***

فریو مەخۆ بە دەمۇچاوه پەرى ئاسایانە، چونكە مەسىر
درەوشادە يەك زىپ نىيە.

*** *** ***

بىپيار لە سەر فللان كەس مەدە لە سەر پوخسارى دەرەوەي،
چونكە تۆ نازانىت ناوهەوەي چاكەي تىدىابە يان خراپە. بۇيە
گومانى خراپ مەبە، چونكە گومان خراپى گوناھىتكى تىد
گەورەيە.

*** *** ***

پیکه‌نینم دی کاتیک پیاویک ده بینم به ژنه‌که‌ی ده‌لیز:
 هه لبزاردنه کانی تو هیچ جوان نییه، به پیچه‌وانه‌شهوه ژنه‌که به
 هاوسمه‌ره‌که‌ی ده‌لیت: هه لبزاردنه کانی تو هیچ جوان نییه.
 ده زانیت نه‌وانه خراپه له‌گه‌ل خویان ده‌که‌ن، گه‌ر پیاوه‌که‌ت
 هه لبزاردنی ناشرینه! نه‌وا بزانه له‌نیو ملیاره‌ها نافرت تویی
 هه لبزاردوه، به پیچه‌وانه‌شهوه ژنه‌که‌ت له نیوان چه‌ندان پیاو تویی
 هه لبزاردوه تاببیت‌هه هاوسمه‌ری، بؤیه هه رگیز به‌خوتان مه‌لین:
 تو سه‌لیقه کانت ناشرین.

كاتى مىندالى تازە لە دايىك بىو دەبىنم دىلم دادەخورپى، چونكە دەزانم ئە و پىشھاتەي تۈوشى دەبېت، خراپترە لە وەئى ئىتمە تۈوشى هاتووين، چونكە پۇزگار لە پىشىكەوتىنە و پەوشىت لە دواكەوتىنە.

*** *** ***

تۇ پىم بلى نەو كەسانەي خۆشىانت دەۋى و لەگەلىانى كىن!
نەوكات دەزانم تۇ كىيىت.

*** *** ***

لەپايدوو فيرىبە ، تا پەشىمان نەبى.

*** *** ***

جوانيي پياو لە زانستەكەي دايىه نەوهك لە گيرفانى.

*** *** ***

► ئارامبە

ھەميشە سەپىرى لايەنە نەرتىنې كانى ژيانىت بىك، كەرنەت
دۆزىيە وە، بىر بىك وە چۈن لايەنە نەرتىنې كەي بىگىرىت بۇ نەرتىنى.

*** *** ***

جوان گوئ لە خەلک پابگرە، بەلام بە ھەموو قىسىيەكىان بىروا
نەكەيت.

*** *** ***

► ئارام بە

نەيىن بە كانت بخە سكتەوە، چونكە سك مەر بە تەنیا بق خواردن
دروست نەبووه.

*** *** ***

پەحم بەخەلک بکە و سۆزىت بۇيىان مەبىئى، چۈنكە نىمە بە^١
 كارەكانى خۆمان ناچىنە بەھەشت، بەلكو بە پەحمى پەرەردگار
 دەچىن إن شائى الله، گەرتۆ وادەزانى بەكردەوەكانت دەچى،
 نەوا بە ويىستى خودا سەگە بەۋەفاكەت لايەقتىر بۇو تا بچىتە
 بەھەشت، بەلام بە ويىستى خودا دەبىتەوە خۆل.

► ئارام بە

*مەحال. بىن ئىرادەكان درووستىيان كردوه.

چونكە مەحال بۇونى نىيە لاي كەسە ئىرادە بەھىزەكان.

*** *** ***

عەقلى دانايىان وەكى دەرىيابىه.

فراوانە بە زانىارى و ئارامە بە بىرگىرنەوە.

بۆيە كەسى دانا دەنگى بەسەر كەس بەرز ناكاتەوە.

► ئارام بە

فیل و مەكر تەنها لە ئافرەتان دا نىيە!

بەعقوب (سەلامى خوداي لە سەر بىت) بە يوسفى كوبى فەرمۇو:
(قال يَا بُنَيْ لَا تَقْصِصْ رُؤْيَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا)
(كوبى خۆم خەوهەكت بى براکانت مەكتىرەوە دەنا فېلىكت
بەرامبەر دەكەن)

پياوانىش بە هامان شىۋە مەكر و فیللى كەورەيان ھەيە.

ئوهى لە دونيا لەگەل پەروردگار بىت، دونيا لە خزمەت و لە^١
فەرمانى نەو داده بىت.

ھەر كەسىكىش لە دونيادا لە پەروردگار دوورىكە وىتە وە، نەوا
دونيا زەللىلى دەكات.

*** *** ***

سى خەسلەت ئافرەت بەرھو مەزنى دەبەن:

١ - خۆدابۇشىن.

٢ - پەوشىت بەرزى.

٣ - زانست و زانىيارى.

ئەو ھاپپىيە نەيتىيە كانت دەزانىيەت، نۇر ترسناكتە لە¹
دۇزمىنلىكى تۈۋە، بۆيە ئاگادارىيە.

*** *** ***

ھەموومان بەھىزىن لە كەساپەتى خۆماندا
بەلام پىّويسە كەسىك ھەبىت، لاواز بىن بەرامبەرى
ئەو لاوازىيە ترس و سەرشۇپى نىيە!
بەلكو بەرزى شويىنى ئەوه لە دلتدا.

*** *** ***

مېچ كەسيك ژيانىك نازىيەت كە پېرىت لە خۆشگۈزەرانى!
بىگرە خودى خۆشگۈزەرانى تەواوەتىش بىزازىيە.

*** *** ***

نه وین لوانی و بیهیزی نییه، نه وین هیز و قوریانیدانه.

هر که سیک به پاستگوییه وه خوشی بوییت، ناگری له گلت له سر
نه و پووداوهی به سرت هاتووه.

به لکو دوای هیزی په روهردگار، نه و هیزیکی و همات پی دهدا که
هه میشه پی خوراگریت.

*** *** ***

له نیوان خوشەویستان هیچ پیزىك بۇونى نىيە، لە بەرئەوهى
پیزدارى تۆ لە پىزى ئەوهە سەرچاوه دەگرىت.
بەلام ئىستا ئىتوھ دوو گىانن لە يەك جەستەدا.

*** *** ***

سۇپاس بۇ پەروەردگارى مەزن لەسەر ھەموو شتىك.

سۇپاس بۇ پەروەردگار لەسەر ئەو شتانەي بۇو.

سۇپاس بۇ پەروەردگار لەسەر ئەو شتانەي كە دەبىت.

بەپەستى تۆ نازانىت پەروەردگار تا ج ئەندازەيەك بەخشنىدەيە
لەگلت!

نازانىت چىن ئەو كەسانەتلى دوور دەخاتەوە كە لە دلىانەوە
ھەز دەكەن زەبرىكتلى بىدەن، لەكاتىك ھىچ كەسىك نازانىت،
تەنبا پەروەردگار دەزانىت.

نازانىت چىن ھەندىك خەلک و پىكەوت سوپرایزىت بۇ فەراھەم
دەھىنىت.

نازانىت چىن كارە چاكەكانت بۇ دەھىنىتى پىش، لەكاتىك پېت
وايە نىقد خراپىن.

نازانىت چىن پۇخت بۇ دەگەپىنىتىوە كاتىك خەوتويت، بۇ
ئەوهى دوبارە كارى چاك بىكەيت، پىش ئەوهى كار لەكار
بەترازىت.

نازانىت چىن بەلات بۇ دەھىنىتى پىش، تەنبا بۇ ئەوهى پاكت
بىكانەوە لە گوناھەكانت.

تاقه چەمانەوە يەك نىشانەي پىز و بەردەوام بۇون بىت، چەمانەوە
و ملکەچىتە بەرامبەر پەروەرىت.

*** *** ***

پىنج شت پياوه تىت كەمدهكات:

١- وازھىنان لە نويىزكردن.

٢- خراپە بەرامبەر دايىك و باوك.

٣- خراپە بەرامبەر ئافرهەت.

٤- درۆكردن.

٥- پەزىلى.

*** *** ***

جوانترين كفتوكى، كفتوكى كىرىن لە سوجىدەدا بەرامبەر
 پەروەرىتت.

ھەمۇ ئازار و ناپەھەتى ناو دلت دەردىئىت.

ئىنجا دلت پېردى بىت لە خۆشى.

*** *** ***

هه میشه بلی:

په روهریتم خه لکانیک هن که ده یانه وی په یوه ستم بکن
به خویان.

ده سا په روهر دگارا په یوه ستم خوتم بکه، چونکه من زیاتر
پیویستیم به تؤیه تا نهوان.

چنده جوانه کاتئ خەمیتکى قۇولى نېو دلت لە بىر خۇت
دەبەيتهوه، پاشان نەو نايەتەت دەكەويتەوه ياد (لَا تَذْرِي لَعْلًَ
اللَّهُ يُخَدِّثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا)

نازانىت، رەنگە پەروەرین دواى نەو شتىتکى باشتىت بق بەتىپتە
پىش.

*** *** ***

► ئارامبە

مەركەسىتىك بەپاسىتى تۇرى خۆش بويىت مەركىز وازت لىتىناھىتتىت.
لە خۇوه شتىك دروست دەكات بۇ نەوهى تەنبا قىسىمەكت لەگەل
بکات.

*** *** ***

كارى چاكە و باش بكە و پاشان فېتى بده دەريا.
ەرگىز چاكە كانت بۇ خەلگى باس مەكە.

*** *** ***

داوام لە خودا گرد خۆشگوزەرانىم پى بېخەشىت،

تۆى پىيە خشىم!

با مەمورويان بېرقن، تەنیا تۆ بەمىنەوه.

چونكە مىچ خۆشگوزەرانىيەك نابىئىم بە بى مەبۇونى تۆ.

بەپاستى خەمناکە كەسانىكى باش بېيىنى لە مەموو كارە
باشەكان وجوديابان ھەبىت، كەچى دوايىخ خراب پىن.

*** *** ***

زورىك لە خەلکى كاتىك باسى بەخشىندەيى پەروەرىتىيان بۇ
دەكەيت لېت نۇوردەكەونەوە !

لەبەر نەوە نىيە كە حەزىيان لى نەبىت گوئىت بۇ بىگىن .

بەلكو لەبەر نەوەيە، نەوان نغۇچ بۇونە لە گوناھ و شەرم دەكەن
گوئى لە بەخشىندەيى پەروەرىن بىگىن كاتىك نەوانىشى گرتۇتەوە،
نەك نەوە بەلكو ھەمو شتىكى گرتۇتەوە .

*** *** ***

کاتیک که سیکی خراب شانازی به کاره خراپه کانی ده کات، کسه
چاکه کاره کانیش بینده نگ ده بن.

لهو ساته دا ههست به قیزه و هنترینی دونیا ده کهیت.

دوعا يەك بۆ من و بۆ تۆ:

خۆزیا پێت شادبوویابن نەی نازیزم، موحەممەد (سەلامی خودای
لەسر بیت) گیان، بەزەردەخەنەوە لەسر حەوزى کەوسەر.
دەستى موبارەكتمان ماق كردبايە و قومیك ئاوت پى بىايىنە بۆ
نەوهى مرگىز تىنۇومان نەبۇوايە.

*** *** ***

خەلکانىك ھې ئايىن وەك جلىكى جوان لەبر دەكەن و
پەوشتىش دەكەنە پىلاو.

نەكەي وا بىروا بىكەي كە تەنها مسولمانى و نىدى تەواو!
فەپزەكانت بە پىك و پىتكى بىكەي، بەلام زمانت بىزاربىت لېت و
نەيەوى لات بەمېنېتەوە، بەھۆى خراب بەكارھېنانييەوە.

*** *** ***

► ئارامبە

نۇدم بۇ دواپۇز ناماڭدە نەكىرىدۇ، بەلام دلهكەم سەركەوتتۇوه بە خۆشۈيىستىن ئەرىپەرەتىن، ئەرىپەرەتىن سولتانى دىلان (سەلامى خوداى لەس رېيت). داواتلى دەكەم پەروەردگارا لە دواپۇزدا لەگەل خۆشەويىست كۆمان بىكەيتىو، لەبەرنەوەي من جىگە لە ئەو، مىچ كەسى تر بە گورە و مەزن نازانم.

*** *** ***

هه موو نهوانهی نه گهر به وشه يه کيش نازاريان دا بيت. په روهرین
ليپرسينه وهيان له گهله ده کا ...

بؤييه دوودل مه به !

دلنيابه په روهرینت داد په روهره .

*** *** ***

ەندىك لە شتانەي بەختە وەرت دەكات:

١- دوعا كردن.

٢- كۆبۈنە وەرى خېزانى.

٣- قاوەي بەيانىيىان.

نایا دەزانى پەروھریئن سزادانى تۆى ناوى؟
خۆ تۆبەکردن و داواى لىخۇش بۇون و دوعاي بەبى ھودە
دانەناوه !

پەروھرین بە ناخوشىيە كان بەندەكانى تاقى دەكتەوە، بۆ
ئەۋەي لە گوناھ پاكيان بکاتەوە، ئەرى دەبى چقۇن بىت بەرانبەر
ئەوانەي ھەمېشە پۈويان لەپەروھرین كردۇه !
پۈوت لەپەروھرین بکە و ئارامبە.

*** *** ***

► ئارام بە

ئاستى كەسايەتى خۆت بزانە بۇ ئەوهى هىچ كەسىك كارىگەرى
نەخاتە سەر كەسايەتىت. چاك بزانە ھەموو پۇيىشتۇرۇك خەمى
لىٰ ناخورىت.

*** *** ***

(چى بچىنى هەرنەوە دەدورىتەوە... ياسايدىكى چەندە جوانە !)

ھەر كەسيك ناخۆشىيەك لەسەر مسولمانىك لاببات، پەروھرىن
ناخۆشىيەك لە ناخۆشىيەكانى پۇذى دوايى لەسەر لادەبات.

ھەر كەسيك مسولمانىك داپېۋىشى، پەروھرىن لە دونيا و دواپۇز
دايدەپۇشتىت.

بەخشىندەبە بەرانبەر ئوانەي لەسەر زەۋىن، ئەوهى لە سەرۇي
ئاسمانەكانە بەخشىندە دەبىت بەرامبەرت.

ھەر كەسيك بەدەم پېيىستى برايەكى مسولمانى بىت، پەروھرىن
بەدەم پېيىستىيەكانى دىت.

پەروھىدكار يارمەتى بەندەكەي دەدات، تا ئەو بەندەيە لە^١
يارمەتىدانى براكەي بىت.

ئىبن مەسعود دەفەرمۇقىت:

ئارام بە ►

هاركەسيك لە پىتناو پەروھرىن نان بىبەخشى، پەروھرىنىش نانى
پېندە بەخشىت.

هاركەسيك لەپىتناو پەروھرىن ئاواز بىبەخشىت، پەروھرىنىش ئاوازى
پېندە بەخشىت.

هاركەسيك لەپىتناو پەروھرىن لەخەلک خۆش بىت، پەروھرىنىش
لىنى خۆش دەبىت.

نکات لىنى دەكەم.

دلەتنگ مەبۇنگار يەكىن پەفتارىتى قىزەوەنى بەرامبەر
كىدىت.

تەنها زەردەخانە بىكە، چونكە پەروھىدگار پاداشتى خۆى
دەداتەوە.

بەوجۇرە پەفتار لەگەل خەلک بىكە، كە حەزىزەكەي پەروھرىن
پەفتارت لەگەل بىكەت.

*** *** ***

حازده‌کەی کام کەس وەلامت بەراتەوە؟

ھەندىك لە نىوە وەلام دەراتەوە بەوهى خۆزگە دەخوانى يەكىك
لە خزمە نزىكە كانى يان خوشەویستانى يان نەو ھاپتىيانەي كە
دونيايان جىهېشتووو وەلامى بەرنەوە.

وەلامەكان جىاواز دەبن.

نەي حالت چى دەبىت نەگەر پىت بلېم شىرىنى دللان (سەلامى
خوداي لەسەربىت) وەلامت دەراتەوە؟!

پىغەمبەرى ئازىز (سەلامى خوداي لەسەربىت) فەرمۇويەتى: (ھەر
مسولىمانىك سەلام لى بکات، بەدلنىيابى پەروەردگار پۇچم
دەگەپىنەتەوە بەرتا وەلامى سەلامەكەي بەرمەوە)
نازدارى دللان (سەلامى خوداي لەسەربىت) دەفەرمۇسى:
(سەللاواتىم لەسەر بەهن، چونكە سەللاواتە كانتنان پىم دەگات جا لە
ھەركۈيىك بن)

نەوە شانا زىيە بۇ ھەموو خەلکانى زەۋى، كە سەردار و گەورەي
مرۇقايەتى حەزرەتى موحەممەدى ئازىز (سەلامى خوداي
لەسەربىت) وەلامى سەلامى ھەموو كەسىك دەراتەوە كە لېسى
دەكەن ...

دەرى سەللاواتى لەسەر بەهن.

* * * * * * * * *

► ئارام به

پەيامىك بۇ خوشكانى سەنگىنم:

پەنگە تو شىوهت جوان بىت، بەلام...!

دەبىنى نەوانەي چواردهورت ھاوسەرىگىرى دەكەن وە
شىوهشيان زور ناسايىيە...

دەزانى لەبر چى؟

ياسايىكى ساده يە هەيە نەوهىيە (نەوان نزىك و پەيوەستن بە^{پەروەرىئەوه})

(شىرينى دلّان (سەلامى خوداي لەسەرىيت) فەرمۇويەتى:
پەروەردگار سەيرى لاشەتان ناكات، سەيرى وىنە و شىوه و
شكلتان ناكات، بەلكو سەيرى دلەكانتان دەكات)

نەگەر دلەكت لە خوا ترسا و پاشان سەرسامىت بەفلان و فللان
واز ليھىنا! پىاوى چاك خۆى دىتە داوات...

نەگەر بەردىم بۈويت، ھېچ پىاوىيکى چاك نايەتە داوات تەنها
پىاوە خراپەكان نەبىت، بە دلىنيابەوه نەوانىش سەرسام دەبن بە
فلان ئافرهت و فللان ئافرهت ھەروەك تو.

لەگەل خودا بە، دلىنيابەھەمۇ شتەكان لەگەلت دەبن.

هەتا نەگەر گوئ لە گۇرانىش دەگرى، واز لە قورئان مەھىنە.
 هەتا نەگەر سەرپىچى پەروەردگارىش دەكەي، نويىزەكانت
 مەپچېرىنە.

ئەگەر ژىانت مەموسى لە دەستدان و لە دەستدان بىت، مەركىز
 مەوهىستە لە كىرىنى كارى چاك.

ئەو دەرگايمەي لە نىوان تۆ و پەروەردگارتە، نەكەي مەركىز
 دايىخەيت.

*** *** ***